

Spis treści:

- IV Zjazd Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, Walne Zebranie Delegatów
- Konferencja Naukowa „Postęp w ogrodnictwie dla poprawy jakości życia i ochrony środowiska”
- 50 lat pracy naukowej i dydaktycznej prof. dr. hab. Eugeniusza Kołoty
- 45 lat Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Ogrodnictwo w kształtowaniu jakości życia”
- Składy nowo wybranych Zarządów Oddziałów i Sekcji PTNO na kadencję 2015-2019
- Awanse i wyróżnienia
- Konkurs na najlepszą pracę magisterską
- Nowo przyjęci członkowie
- Odeszli od nas
- Informacje o działalności Oddziałów
- Sprawozdania z sympozjów, konferencji, seminariów i spotkań
- Różnorodność roślin

IV Zjazd Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, Walne Zebranie Delegatów

We Wrocławiu w dniach 14-16 września 2015 roku odbył się IV Zjazd Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych. W pierwszym dniu zjazdu, w Centrum Naukowo-Dydaktycznym Uniwersytetu Przyrodniczego, miało miejsce Walne Zgromadzenie Delegatów (WZD) PTNO. W obradach wzięło udział 45 z 53 delegatów wybranych w ośmiu oddziałach i jednej sekcji Towarzystwa, a także członkowie honorowi i zaproszeni goście. W wyniku jawnych głosowań na przewodniczącego WZD wybrano prof. dr. hab. Jana Dyducha, a na sekretarza – dr. inż. Przemysław Bąbelewski. Powołano także Komisję Skrutacyjno-Wyborczą w składzie: dr hab. Robert Gruszecki, dr hab. Anna Bieniek i dr inż. Marcin Kolasiński oraz Komisję Wnioskową w składzie: prof. dr hab. Rafał Barański, prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski i dr hab. Andrzej Sałata.

W wyniku głosowania delegaci przyjęli protokół z Walnego Zgromadzenia Delegatów, które odbyło się w Lublinie w roku 2011. Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego za okres 14 września 2011 r.-14 września 2015 r. przedstawił prezes dr hab. Piotr Siwek, prof. UR w Krakowie. Na zakończenie wystąpienia podziękował za współ-

pracę ustępującemu Zarządowi Głównemu PTNO, a także przewodniczącym poszczególnych oddziałów, sekretariatowi i członkom wspierającym. Sprawozdanie finansowe ZG PTNO oraz aktualny stan finansów omówiła skarbnik – dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz. Sprawozdanie Głównej Komisji Rewizyjnej przedstawiła jej przewodnicząca – prof. dr hab. Adela Adamus. Komisja bardzo pozytywnie oceniła pracę Zarządu Głównego i wniosowała o udzielenie absolutorium. Następnie prof. dr hab. Anna Golcz, przewodnicząca Głównego Sądu Koleżeńskiego, przedstawiła sprawozdanie Sądu. Powiedziała, że w minionej kadencji nie prowadził on żadnych spraw. Na wniosek prof. dr. hab. Mikołaja Knaflewskiego przeprowadzono głosowania nad przedstawionymi sprawozdaniami.

Kolejną osobą, która zabrała głos w obradach był prof. dr hab. Rafał Barański, Redaktor Naczelny czasopisma „Folia Horticulturae”. Omówił on aktualną sytuację czasopisma oraz wyjaśnił zasady starania się o wejście na Listę Filadelfijską.

Po raz kolejny delegaci przyznali osobom najbardziej zasłużonym dla Towarzystwa godność Członka Hono-

rowego PTNO. W roku 2015 otrzymali ją: prof. dr hab. Eugeniusz Kołota oraz dr hab. Józef Piróg, prof. UP w Poznaniu. Wręczono również medale PTNO. Wyróżnienie to przyznano dr hab. Elżbiecie Kozik i dr hab. Renacie Dobromilskiej. Dyplomy z podziękowaniami otrzymali: prof. dr hab. Katarzyna Niemirowicz-Szczytt za prowadzenie Sekcji Genetyki i Biotechnologii PTNO, prof. dr hab. Rafał Barański za redagowanie czasopisma „Folia Horticulturae”, dr hab. Elżbieta Kozik za redagowanie „Biuletynu” Towarzystwa oraz ustępujący przewodniczący poszczególnych Oddziałów.

W dyskusji głos zabrała dr hab. Elżbieta Kozik, redaktor „Biuletynu PTNO”, w sprawie formy publikowania „Biuletynu”. Prof. dr hab. Franciszek Adamicki podjął dyskusję na temat przynależności PTNO do International Society for Horticultural Science, natomiast prof. Katarzyna Seidler-Łożykowska poprosiła o wyjaśnienie perspektyw uzyskania przez czasopismo „Folia Horticulturae” wpisu do bazy Thomson Reuters. Prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski zwrócił uwagę na potrzebę uzupełnienia listy specjalistów z zakresu poszczególnych dziedzin ogrodnictwa oraz stworzenia listy ekspertów w danym zakresie, którą zaproponował wydać w formie papierowej jako nowe wydanie „Who Is Who In Polish Horticulture” lub elektronicznej, na oficjalnej stronie PTNO. Prof. dr hab. Eugeniusz Kołota zabrał głos w sprawie unormowania kwestii członkostwa PTNO w sekcji ISHS.

W kolejnym punkcie zebrania delegaci wybrali nowe władze Towarzystwa na kadencję 2015-2019:

Zarząd Główny:

prezes – dr hab. Jacek Nawrocki,
wiceprezesi – prof. dr hab. Edward Kunicki, prof. dr hab. Halina Buczkowska,
sekretarz – prof. dr hab. Stanisław Mazur,
zastępca sekretarza – dr hab. Katarzyna Seidler-Łożykowska, prof. IWNiRZ,
skarbnik – dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz,
zastępca skarbnika – dr hab. Ireneusz Sosna, prof. UP we Wrocławiu,
członkowie – prof. dr hab. Rafał Barański; prof. dr hab. Janina Gajc-Wolska; prof. dr hab. Anna Golcz; dr hab. Jan Kopytowski, prof. UWM w Olsztynie; prof. dr hab. Małgorzata Korbin, dr hab. Grzegorz Mikiciuk; dr hab. Andrzej Sałata; dr hab. Piotr Siwek, prof. UR w Krakowie.

Główna Komisja Rewizyjna:

przewodnicząca – prof. dr hab. Adela Adamus,
zastępca przewodniczącej – prof. dr hab. Marek Gajewski,
członkowie – prof. dr hab. Helena Łabuda; dr inż. Paweł Michalski; prof. dr hab. Zenia Michałojć; dr hab. Stanisław Pluta, prof. IO w Skierniewicach; prof. dr hab. Marek Siwulski.

Główny Sąd Koleżeński:

przewodnicząca – prof. dr hab. Barbara Politycka,
członkowie – prof. dr hab. Marzena Błazewicz-Woźniak, dr inż. Piotr Chohura, prof. dr hab. Dorota Jadczak, dr inż. Mariusz Lewandowski.

Nowo wybrany Prezes PTNO dr hab. Jacek Nawrocki podziękował delegatom za zaufanie, jakim Go obdarzono. Nie krył zaskoczenia wyborem, ale stwierdził, że wraz z Zarządem Głównym będzie realizował postulaty przedstawione na sali obrad. Równocześnie zaproponował, aby osoby będące na emeryturze, ale niepracujące, nie opłacały składki członkowskiej PTNO. Poprosił o intensyfikację działań członków Towarzystwa na polu międzynarodowym, udział w kongresie ISHS, a także innych sympozjach i konferencjach europejskich oraz międzynarodowych. Prof. dr hab. Stanisław Mazur zaproponował przegłosowanie wniosku o zwolnienie z opłaty członkowskiej emerytów niepracujących, nieczynnych zawodowo. Za przyjęciem wniosku było 45 delegatów.

Na zakończenie Walnego Zebrania Delegatów Komisja Wnioskowa przedstawiła zadania do realizacji w najbliższej kadencji władz PTNO:

1. Uregulowanie sprawy członkostwa PTNO w ISHS.
2. Uregulowanie kwestii wydawania Biuletynu w formie elektronicznej lub drukowanej.
3. Promowanie „Folia Horticulturae” w Polsce i na forum zagranicznym.
4. Kontynuacja starań o przyznanie IF dla „Folia Horticulturae” – czasopisma PTNO.
5. Powołanie redaktorów merytorycznych z zakresu sadownictwa i roślin ozdobnych w redakcji „Folia Horticulturae”.
6. Stworzenie listy ekspertów z poszczególnych działów ogrodnictwa i opublikowanie jej na stronie PTNO.
7. Oddzielenie funduszy Zarządu Głównego PTNO od funduszy Oddziałów.
8. Zwiększenie ściągalności składek.

Miłym podsumowaniem pierwszego dnia Zjazdu i Walnego Zebrania Delegatów było zaproszenie do spędzenia wspólnego wieczoru w pałacu w Pawłowicach.

*dr inż. Przemysław Bąbelewski,
sekretarz zebrania
prof. dr hab. Stanisław Mazur,
Sekretarz ZG PTNO*

Konferencja Naukowa „Postęp w ogrodnictwie dla poprawy jakości życia i ochrony środowiska”

IV Zjazd Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych we Wrocławiu odbył się w roku Jubileuszu 70-lecia Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Wrześniowe spotkanie w stolicy Dolnego Śląska skupiło liczne grono uczestników z całego kraju. Przybyli pracownicy ze wszystkich uczelni, zarówno z Wydziałów Ogrodniczych, jak również z ośrodków, w których Katedry Ogrodnictwa lub Warzywnictwa wchodzi w skład innych struktur organizacyjnych, pracownicy Instytutu Ogrodnictwa ze Skierniewic, Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu oraz Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej, w tym także ze Stacji Oceny Odmian w Żybszowie. Łącznie nauki ogrodnicze reprezentowało prawie 200 naukowców. Oprócz nich w auli im. Jana Pawła II Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu pojawili się także przedstawiciele instytucji współpracujących z Katedrą Ogrodnictwa, prasy ogrodniczej, sponsorów oraz władze Uniwersytetu Przyrodniczego, studenci, absolwenci i inni zaproszeni goście.

W pierwszym dniu konferencji, tj. 15.09.2015 roku, odbyły się dwie sesje plenarne oraz cztery tematyczne sekcje plakatowe. Pierwsza sesja plenarna miała ścisły związek z podwójnymi uroczystościami jubileuszowymi. W czasie Zjazdu 50-lecie pracy naukowo-dydaktycznej obchodził prof. dr hab. Eugeniusz Kołota – długoletni kierownik Katedry Ogrodnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Jego sylwetkę naukową przedstawiła uczestnikom konferencji prof. dr hab. Katarzyna Adamczewska-Sowińska. Natomiast dr hab. Ireneusz Sosna, prof. UP we Wrocławiu, przybliżył zebranym minione 70-lecie Katedry. Dekretem Krajowej Rady Narodowej 24 sierpnia 1945 roku powołano połączone w jeden organizm Uniwersytet i Politechnikę we Wrocławiu. Wśród wyodrębnionych jednostek tej uczelni był również Wydział Rolniczy z Oddziałem Ogrodnictwa. Od pierwszego roku akademickiego, który rozpoczął się dopiero 15 listopada 1945 roku, datuje również swoją działalność Katedra Ogrodnictwa. W kolejnych latach decyzja dotycząca likwidacji Oddziału Ogrodnictwa nie pozwoliła na dalszy rozwój nauki ogrodniczej we Wrocławiu. Po okresie stagnacji nastąpiła jednak odbudowa kadry naukowej i zaplecza badawczego. Katedra Ogrodnictwa UP we Wrocławiu wchodzi aktualnie w skład Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego. Posiada dwa ośrodki doświadczalne: Stację Badawczo-Dydaktyczną w Psarach oraz w Samotworze. Uruchomione zostały studia I i II stopnia oraz doktoranckie na kierunku Ogrodnictwo. Rada Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego uzyskuje uprawnienia nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa. Ogromny wkład na-

ukowy i wysiłek organizacyjny wniósł w ten rozwój prof. dr hab. Eugeniusz Kołota, który z tej okazji przyjął serdeczne podziękowania i gratulacje.

Druga sesja plenarna rozpoczęła się od wykładu prof. dr hab. Katarzyny Niemirowicz-Szczytt (SGGW Warszawa) pt. „Rośliny modyfikowane genetycznie w badaniach i praktyce gospodarczej”. Po nim uczestnicy konferencji wysłuchali dr. hab. Krzysztofa Grzywnowicza, prof. UMCS w Lublinie, który przybliżył tematykę uprawy grzybów jadalnych, z podkreśleniem roli zawartych w nich substancji prozdrowotnych w diecie człowieka. Nieco inny, wręcz zaskakujący charakter, miał kolejny wykład pt. „Polszczyzna w ogrodzie”. Wygłosił go powszechnie znany, nie tylko we wrocławskim środowisku naukowym, prof. dr hab. Jan Miodek z Uniwersytetu Wrocławskiego. W tej części konferencji pojawiły się również wystąpienia sponsorów strategicznych. Bonny Herren (SAINT-GOBAIN Cultilene) wygłosił wykład pt. „From King Louise XIV to sustainable horticulture”, a dr Adam Słowiński, z Arysta LifeScience, przybliżył uczestnikom konferencji zagadnienia dotyczące znaczenia laminaryny w bezpiecznej i skutecznej ochronie roślin ogrodniczych.

Prezentacja posterów odbyła się w czterech sekcjach plakatowych: sadownictwa, warzywnictwa i roślin leczniczych; roślin ozdobnych, dendrologii i kształtowania terenów zieleni; a także genetyki, hodowli roślin oraz biotechnologii.

W przygotowanych dla uczestników materiałach konferencyjnych zamieszczono 204 streszczenia. Dopełnieniem sesji plenarnych i plakatowych były seminaria wyjazdowe, które odbyły się w drugim dniu konferencji. Dwie wycieczki w Kotlinie Kłodzkiej obejmowały zwiedzanie zakładu Grupy producenckiej Carota Sp. z o.o. w Przemyśle w okolicach Barda oraz Arboretum w Wojsławicach koło Niemczy. Trzecia trasa prowadziła przez Wzgórza Trzebnickie i winnicę Rafała Wesołowskiego do sadu na terenie Stacji Badawczo-Dydaktycznej w Samotworze. Uczestnicy czwartej wycieczki pozostali we Wrocławiu, a w nowym Afrykarium podziwiali m.in. cieszące się coraz większym zainteresowaniem zarówno ogrodników, jak również architektów krajobrazu – zielone ściany.

Bogaty program IV Zjazdu Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych i towarzysząca mu konferencja naukowa wyraźnie zaznaczyły swoją obecność w katalogu imprez zorganizowanych z okazji Jubileuszu 70-lecia Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego UP we Wrocławiu.

Organizatorzy IV Zjazdu PTNO

50 lat pracy naukowej i dydaktycznej prof. dr. hab. Eugeniusza Kołoty

W 2015 roku minęło 50 lat pracy naukowej i dydaktycznej Pana prof. dr. hab. Eugeniusza Kołoty. Fakt ten uroczysto świętowano 15 września 2015 r. na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

Prof. Eugeniusz Kołota urodził się 8 marca 1941 r. w Koskowie, w woj. mazowieckim. Jest absolwentem Technikum Ogrodniczego w Pruszczu Gdańskim, a następnie Wydziału Rolniczego byłej Wyższej Szkoły Rolniczej w Szczecinie. W 1965 r. uzyskał tam tytuł mgr. inż. specjalności ogrodnictwo. W roku 1971 otrzymał stopień doktora nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa, a w 1977 – dr. hab. w zakresie ogrodnictwa na Wydziale Ogrodniczym SGGW w Warszawie. W 1989 r. nadano Mu tytuł profesora nauk rolniczych, natomiast w 1995 r. stanowisko profesora zwyczajnego. Po odbyciu rocznego stażu zawodowego, w latach 1966-1985 pracował w Katedrze Ogrodnictwa AR w Szczecinie kolejno na stanowisku asystenta, adiunkta i docenta. Jednocześnie na Uczelni tej pełnił funkcję prodziekana Wydziału Rolniczego ds. dydaktyki i wychowania oraz kierownika Pracowni Nawożenia Roślin Warzywnych w Katedrze Ogrodnictwa.

W 1984 r. Pan Profesor objął kierownictwo Zakładu Ogrodnictwa, przekształconego w 1991 r. w Katedrę Ogrodnictwa, na Wydziale Rolniczym AR we Wrocławiu. Funkcję tę pełnił do roku 2011. Na Uczelni powierzono Panu Profesorowi funkcje m.in.: Prorektora ds. Rolniczych Zakładów Doświadczalnych i Współpracy z Gospodarką Narodową oraz Pełnomocnika Rektora ds. Rolniczych Zakładów Doświadczalnych. Od 1996 r. jest Przewodniczącym Rady Nadzorczej spółki Agro AR Łosice. Był wieloletnim członkiem Senatu i pracował w licznych komisjach rektorskich oraz senackich.

Na przestrzeni dotychczasowych lat pracy Pan Profesor odbył liczne staże naukowe i misje profesorskie w ośrodkach naukowych w Belgii, Finlandii, Portugalii, Chorwacji, Szwecji, Norwegii, Czechach, Grecji, Francji, Hiszpanii, we Włoszech i na Węgrzech. W latach 1978-1979 był stypendystą North Dakota State University w Fargo, w USA.

Pan Profesor brał udział w pięciu Kongresach Międzynarodowego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych (ISHS) oraz wielu międzynarodowych sympozjach i konferencjach w Europie, USA i Kanadzie, prezentując tam swoje osiągnięcia naukowe. Jako visiting professor wygłosił także na kilku uniwersytetach europejskich wykłady na temat stanu i osiągnięć nauki, systemu szkolnictwa wyższego oraz produkcji ogrodniczej w Polsce.

Wielkim osiągnięciem Pana Profesora jest niewątpliwie Jego bogaty dorobek naukowy, w postaci oryginalnych i cennych pod względem merytorycznym publikacji. Obejmuje on ponad 700 pozycji, w tym 295 oryginalnych prac twórczych i 19 podręczników akademickich oraz skryptów, a także książek przeznaczonych dla praktyki. Wiele osiągnięć, stanowiących bardzo dobre rozwiązania dla praktyki ogrodniczej, zostało przedstawionych w 175

Fot. Biuro Promocji UP we Wrocławiu

pracach popularno-naukowych. Za szczególnie cenne w dorobku naukowym prof. dr. hab. Eugeniusza Kołoty należy uznać:

- badania nad doskonaleniem technologii uprawy warzyw, np. z wykorzystaniem żywych ściółek, ochrony biologicznej roślin, zastosowania osłon bezpośrednich i wprowadzenia odmian odpornych na patogeny;
- określenie biologii, wymagań siedliskowych i wartości odżywczej warzyw mało rozpowszechnionych oraz opracowanie od podstaw technologii ich uprawy (por, rozponka, pietruszka naciowa, burak liściowy, cukinia, patison);
- określenie wpływu zachwaszczenia na plonowanie i jakość różnych gatunków warzyw oraz wyznaczenie ich krytycznej wrażliwości na zachwaszczenie;
- prace nad optymalizacją mineralnego żywienia roślin ogrodniczych, m.in. z uwzględnieniem nawozów zawierających inhibitory nitryfikacji.

Jako wyróżniające należy uznać osiągnięcia naukowe Pana Profesora w zakresie kształcenia kadry naukowej. Składa się na nie promotorstwo w 9 przewodach doktorskich, wykonanie 136 recenzji związanych z awansem naukowym na stopień doktora, doktora hab., tytuł lub stanowisko profesora. Opracował wiele recenzji wydawniczych prac naukowych oraz opinii, m.in. projektów badawczych, wniosków o stypendia Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej, wniosków o przyznanie nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz o dotacje do podręczników akademickich.

Opracowanie przez Pana Profesora i konsekwentna realizacja od 1984 r. szerokiego programu badań dla ówczesnego Zakładu Ogrodnictwa AR we Wrocławiu, przyczyniły się do dynamicznego rozwoju kadry naukowej i powstania Katedry Ogrodnictwa z czterema zakładami i dwoma stacjami badawczymi, specjalizującymi się w różnych obszarach ogrodnictwa.

Największym osiągnięciem dydaktycznym prof. dr. hab. Eugeniusza Kołoty były prace nad utworzeniem studiów ogrodniczych na Wydziale Rolniczym (obecnie Przyrod-

niczo-Technologicznym) Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu – funkcjonujących początkowo jako specjalizacja, specjalność, a obecnie kierunek ogrodnictwo wraz z uzyskaniem uprawnień do kształcenia na poziomie inżynierskim, magisterskim i doktorskim. Zapleczem naukowym dla kierunku ogrodnictwo są stworzone od podstaw przez Pana Profesora dwie stacje badawczo-dydaktyczne w Samotworze i Psarach wraz z Centrum Uprawy Grzybów Jadalnych i Leczniczych. Pan Profesor był również kierownikiem grupy roboczej wyłonionej z Zespołu Ekspertów MEN, która tworzyła minima programowe dla kierunku ogrodnictwo na studiach inżynierskich i magisterskich. Uwieńczeniem wieloletniej działalności w tym zakresie było uzyskanie przez Wydział uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa.

Do osiągnięć w pracy Pana Profesora należy również udział w realizacji 8 grantów krajowych (w 6 jako kierownik projektu) oraz w jednym projekcie międzynarodowym. Przewodniczył organizacji 3 konferencji naukowych i 3 naukowo-technicznych.

Prof. dr hab. Eugeniusz Kołota udziela się w wielu gremiach naukowych. Był członkiem Prezydium Rady Naukowej Instytutu Ogródnictwa w Skierniewicach i Prezydium Komitetu Nauk Ogródniczych PAN, członkiem Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych, przewodniczącym Sekcji Ogródniczej KBN oraz Panelu Nauk o Roślinach Uprawnych MNiSW, a także członkiem Zespołu Eks-

pertów Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zakresie nauk rolniczych. Należy do międzynarodowych i polskich towarzystw naukowych, w których pełnił różne funkcje oraz uczestniczył w pracy nad współtworzeniem najważniejszych czasopism naukowych w Polsce.

Za swoją aktywną i efektywną działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną prof. dr hab. Eugeniusz Kołota otrzymał wiele wyróżnień naukowych i odznaczeń, m.in.: 4 Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Nagrody Rektora AR w Szczecinie i UP we Wrocławiu (38), Złoty Krzyż Zasługi (1984 r.), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1990 r.), Medal Komisji Edukacji Narodowej (2002 r.), medale przyznane przez uczelnie (wydziały) rolnicze i ogrodnicze, Medal Zasłużony dla Rolnictwa (2010 r.), Medal PTNO (2011 r.). W 2015 r. został honorowym członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Ogródniczych.

Pan Profesor Eugeniusz Kołota jest wielkim autorytetem w dziedzinie nauk ogrodniczych, a jego droga zawodowa może być przykładem dla innych. Zawsze konsekwentnie i z pasją realizował i realizuje postawione sobie cele naukowe. Intensywny rozwój naukowy Katedry Ogródnictwa oraz studiów ogrodniczych na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu świadczą również o tym, że wśród swoich współpracowników znalazł wielu uczniów.

prof. dr hab. Katarzyna Adamczewska-Sowińska

45 lat Wydziału Ogródnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Ogródnictwo w kształtowaniu jakości życia”

W dniach 18-19 czerwca 2015 roku odbyły się w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie główne uroczystości związane z Jubileuszem 45-lecia działalności dydaktyczno-naukowej Wydziału Ogródnictwa i Architektury Krajobrazu. Powołanie Wydziału Ogródniczego w Lublinie było niezmiernie ważne dla regionu, jak również całej Polski Wschodniej. Lubelszczyzna jest regionem o bogatych tradycjach ogrodniczych. Posiada doskonałe warunki klimatyczne i glebowe do uprawy warzyw, roślin sadowniczych i ozdobnych. Dla rozwijającego się ogrodnictwa potrzebne były kadry kierownicze oraz wykwalifikowani pracownicy do pracy w gospodarstwach państwowych i prywatnych.

Pierwsze zajęcia z ogrodnictwa były prowadzone już w 1944 roku, w ramach działalności Wydziału Rolnego UMCS. W 1962 roku Rada Wydziału Rolniczego Wyższej Szkoły Rolniczej w Lublinie podjęła uchwałę o powołaniu Oddziału Ogródniczego. Ministerstwo Oświaty i Szkolnictwa Wyższego wyraziło jednak zgodę tylko na utworzenie specjalizacji ogrodniczej, którą uruchomiono w roku akademickim 1963/1964. Po trzech latach dalszych starań, 23

kwietnia 1966 roku decyzją Ministerstwa powołano Oddział Ogródniczy przy Wydziale Rolniczym. Ambicją coraz liczniejszej i silniejszej kadry naukowej Oddziału oraz osób wspierających ideę rozwoju ogrodnictwa na Lubelszczyźnie było utworzenie Wydziału Ogródniczego. Fakt ten nastąpił po wieloletnich staraniach dopiero w roku 1970. Jako samodzielna jednostka Wydział Ogródniczy został powołany zarządzeniem Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 maja 1970 roku. Osiągnięty cel był wynikiem dużej determinacji i uporczywych dążeń grona profesorów, którzy dostrzegali pilną potrzebę kształcenia młodzieży na poziomie akademickim w dziedzinie tak ważnej dla regionu. Do osób szczególnie zaangażowanych w tworzenie Wydziału Ogródniczego należy zaliczyć: prof. dr. Stanisława Bujaka – Dziekana Wydziału Rolniczego, późniejszego Prorektora ds. nauki Wyższej Szkoły Rolniczej w Lublinie, prof. dr. Stanisława Zaliwskiego – kierownika Katedry Ogródnictwa, sadownika i pierwszego w Polsce propagatora sadów karłowatych oraz Prodziekana Wydziału Rolniczego – prof. dr. hab. Jerzego Korohodę.

W roku powstania Wydziału kadra pracowników liczyła łącznie 47 nauczycieli akademickich, w tym 4 profesorów, 8 docentów, 11 adiunktów, 2 starszych wykładowców, 22 asystentów oraz 15 pracowników inżynierjno-technicznych. Pierwszym Prodziekanem ds. Ogrodnictwa został w 1968 roku doc. dr Tadeusz Przybysz, a rok później funkcję tę objęła doc. dr hab. Zofia Uziak.

Obecnie na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu zatrudnionych jest 148 pracowników, w tym 104 nauczycieli akademickich: 43 pracowników samodzielnych (18 profesorów tytularnych, 9 profesorów nadzwyczajnych ze stopniem doktora habilitowanego i 16 doktorów habilitowanych na stanowisku adiunkta), 49 adiunktów ze stopniem doktora, 4 starszych wykładowców, 8 asystentów oraz 44 pracowników inżynierjno-technicznych.

Dynamiczny rozwój kadry naukowej od początku istnienia Wydziału zaowocował dość szybkim uzyskaniem pełnych praw akademickich: nadawania stopnia doktora (w 1974 r.) i doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa (w 1979 r.). Od czasu uzyskania tych uprawnień przeprowadzono na Wydziale 205 przewodów doktorskich, 79 habilitacyjnych oraz 46 postępowań o nadanie tytułu naukowego profesora.

Do grudnia 2014 roku Wydział wykształcił 9219 absolwentów, w tym 7257 magistrów inżynierów oraz 1962 inżynierów.

Jubileusz 45-lecia istnienia Wydziału stał się doskonałą okazją do podsumowania bogatego dorobku jednostki oraz podziękowań wszystkim pracownikom za dobrą pracę i pełne oddanie sprawom nauki i kształceniu młodzi. Wydarzenie to było też okazją do zorganizowania Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Ogrodnictwo w kształtowaniu jakości życia”. Odbyła się ona pod patronatem JM Rektora prof. dr. hab. Mariana Wesołowskiego, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. dr. hab. Leny Kolarskiej-Bobińskiej, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Marka Sawickiego, Marszałka Województwa Lubelskiego – Sławomira Sosnowskiego oraz Prezydenta Lublina – Krzysztofa Żuka. W konferencji wzięło udział ponad 200 przedstawicieli nauk ogrodniczych z kraju i zagranicy, m.in. z Bułgarii, Czech, Hiszpanii, Iraku, Litwy, Rosji, Tajlandii, Turcji i Ukrainy.

Sesję jubileuszową poprowadziła prof. dr hab. Zenia Michałojć – Dziekan Wydziału Ogrodnictwa i Architek-

tury Krajobrazu. Podczas ceremonii otwarcia JM Rektor UP w Lublinie – prof. dr hab. Marian Wesołowski – podkreślił, że Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu powstał tam, gdzie powinien, tj. w samym sercu pięknej Lubelszczyzny, a wynikami swojej działalności stale podnosi rangę regionu i zmienia jego wygląd.

W programie uroczystego spotkania znalazły się podziękowania oraz wręczenie okolicznościowych medali dla osób szczególnie zasłużonych dla Wydziału. Na ręce władz dziekańskich gratulacje i życzenia dla społeczności Wydziału złożyli przedstawiciele nauki i praktyki ogrodniczej z kraju i zagranicy oraz instytucji współpracujących z Wydziałem.

Prezydium Konferencji. Od lewej: prof. dr hab. Mirosław Konopiński – przewodniczący Komitetu Organizacyjnego, dr hab. Eugenia Czernyszewicz, prof. UP w Lublinie – prodziekan, prof. dr hab. Zenia Michałojć – dziekan, prof. dr hab. Marzena Błazewicz-Woźniak – prodziekan (fot. dr inż. Joanna Pawlak)

Podczas sesji plenarnej zaprezentowane zostały osiągnięcia naukowe krajowych i zagranicznych ośrodków badawczych. Przedstawione zagadnienia i wyniki badań potwierdziły wyjątkowe znaczenie ogrodnictwa i nauk ogrodniczych w kształtowaniu jakości życia i środowiska. W treści wystąpień gości zagranicznych poruszane były problemy występujące w ważnych gospodarczo działach produkcji ogrodniczej: warzywnictwie (Czechy), produkcji roślin ozdobnych (Turcja), zielarskich (Hiszpania) i sadowniczych (Tajlandia, Polska). Zaprezentowane zostały także innowacje we współczesnej edukacji rolniczej (Bułgaria). Pozostałe, licznie zgłoszone prace naukowe, przedstawiono w postaci 43 referatów i 111 posterów, w czterech sesjach tematycznych:

- warzywnictwo, nasiennictwo i zielarstwo (8 referatów i 32 posterów),
- sadownictwo i szkółkarstwo (8 referatów i 12 posterów),
- rośliny ozdobne i architektura krajobrazu (12 referatów)

- i 35 posterów),
– biologia, biotechnologia i ochrona roślin (9 referatów i 32 postery).

W referatach i na posterach zaprezentowano wyniki badań nad doskonaleniem technologii uprawy roślin ogrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem jakości plonu oraz stosowania nowoczesnych technik i środków w produkcji ogrodniczej, a także przedstawiono zagadnienia związane z ochroną roślin. W badaniach z zakresu architektury krajobrazu zwrócono uwagę na osobliwości występujące na terenie Polski, które w krajobrazie kulturowym regionu zajmują szczególne miejsce, a są zaniedbane i zapomniane. Dużo uwagi poświęcono też osobom zasłużonym, które na przestrzeni minionych lat tworzyły polską szkołę architektury krajobrazu.

W drugim dniu konferencji odbyła się sesja plenarna, podczas której organizatorzy zaprezentowali „Dwa oblicza Polesia Lubelskiego”. W pierwszej części sesji plenarowej zwiedzano tereny poddane rekultywacji w sąsiedztwie kopalni węgla kamiennego – Lubelski Węgiel „Bogdanka S.A.”. Uczestnicy oglądali hałdy odpadów powstające podczas procesu wydobywania węgla. Zajmują one obecnie powierzchnię ok. 65 ha i sięgają na wysokość 26 m. Kopalnia, oprócz działalności wydobywczej, prowadzi równocześnie zagospodarowywanie hałd oraz terenów pokopalnianych, polegające na ich zadarnianiu i zadrzewianiu. W przyszłości planowane jest podwyższe-

nie hałd i przygotowanie terenu pod obiekty sportowo-rekreacyjne.

Druga część sesji plenarowej miała na celu zapoznanie Uczestników z krajobrazem Polesia Lubelskiego i jego niepowtarzalną urodą. W siedzibie Dyrekcji Poleskiego Parku Narodowego Uczestnicy wyjazdu zwiedzili hodowlę zachowawczą żółwia błotnego, najbardziej zagrożonego gatunku relikтового w kraju. Na ścieżce dydaktycznej podziwiano nieskazitelnie piękną zieleni lasu, bogatą szatę roślinną oraz gatunki roślin typowe dla terenów podmokłych i bagiennych. Na terenie parku występuje ok. 1000 gatunków roślin naczyniowych, z czego 170 to gatunki rzadkie. Aż 81 z nich podlega ochronie gatunkowej, a kolejnych 15 znajduje się w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin. Tyko tutaj, w środowisku naturalnym, na wyciągnięcie ręki można podziwiać rosziczkę długolistną i liczne gatunki storczyków. Bardzo interesujące było też zapoznanie się ze zbiorowiskami roślinnymi, które tworzą torfowiska niskie, przejściowe i wysokie.

Mam nadzieję, że spotkanie w Lublinie dostarczyło jego Uczestnikom niezapomnianych wrażeń i nowych inspiracji do badań oraz przyczyniło się do dalszego rozwoju nauk ogrodniczych.

*prof. dr hab. Zenia Michałojć,
Dziekan Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu*

Uczestnicy sesji plenarowej w Poleskim Parku Narodowym (fot. dr inż. Joanna Pawlak)

Składy nowo wybranych Zarządów Oddziałów i Sekcji PTNO na kadencję 2015-2019

Oddział w Krakowie

Przewodnicząca dr hab. Monika Bieniasz
Sekretarz dr hab. Jan Błaszczyk
Skarbnik dr hab. Agnieszka Lis-Krzyścin
Członkowie: dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz
 dr hab. Ewa Dziedzic
 prof. dr hab. Dariusz Grzebelus
 dr hab. Jacek Nawrocki

Oddział w Lublinie

Przewodniczący prof. dr hab. Mirosław Konopiński
Wiceprzewodniczący prof. dr hab. Marzena Błażewicz-Woźniak
 prof. dr hab. Renata Nurzyńska-Wierdak
Sekretarz dr hab. Mirosława Chwil
Skarbnik dr Paweł Michalski
Członkowie: dr hab. Katarzyna Dzida
 dr hab. Robert Gruszecki

Oddział w Olsztynie

Przewodnicząca dr hab. Anna Bieniek
Wiceprzewodniczący prof. dr hab. Tadeusz Banaszkiewicz
Sekretarz mgr inż. Urszula Rybczyńska
Skarbnik dr inż. Łucja Michalik
Członek: dr hab. Anna Francke

Oddział w Poznaniu

Przewodnicząca dr inż. Jolanta Lisiecka
Wiceprzewodnicząca prof. dr hab. Anna Golcz
Sekretarz dr inż. Piotr Czuchaj
Skarbnik dr inż. Joanna Bykowska
Członkowie: dr hab. Katarzyna Seidler-Łożykowska, prof. IWNiRZ
 prof. dr hab. Marek Siwulski
 dr hab. Aleksander Stachowiak

Oddział w Skierniewicach

Przewodnicząca dr inż. Agnieszka Masny
Wiceprzewodnicząca dr hab. Bożena Matysiak, prof. IO
Sekretarz dr Bogumiła Badek
Skarbnik mgr inż. Łukasz Seliga
Członek: prof. dr hab. Franciszek Adamicki

Oddział w Szczecinie

Przewodniczący dr hab. Piotr Chelpiński, prof. ZUT w Szczecinie
Wiceprzewodniczący dr hab. Piotr Żurawik
Sekretarz dr hab. Grzegorz Mikiciuk
Skarbnik dr hab. Agnieszka Zawadzińska
Członkowie: dr hab. Paweł Słodkowski
 mgr inż. Małgorzata Statkiewicz

Oddział w Warszawie

Przewodniczący dr hab. Dariusz Wrona, prof. SGGW
Wiceprzewodnicząca dr hab. Ewa Skutnik
Sekretarz dr Wiesława Rosłon
Skarbnik dr Ewelina Pióro-Jabrucka
Członek: dr hab. Barbara Łata

Oddział we Wrocławiu

Przewodnicząca prof. dr hab. Anita Biesiada
Wiceprzewodniczący dr hab. Ireneusz Sosna, prof. UP we Wrocławiu
Sekretarz dr inż. Piotr Chohura
Skarbnik dr inż. Przemysław Bąbelewski
Członkowie: prof. dr hab. Eugeniusz Kołota
 prof. dr hab. Karol Wolski

Sekcja Hodowli, Nasiennictwa i Biotechnologii Roślin

Przewodnicząca prof. dr hab. Małgorzata Korbin
Wiceprzewodnicząca prof. dr hab. Adela Adamus
 prof. dr hab. Katarzyna Niemirowicz-Szczytt
Sekretarz dr hab. Stanisław Pluta, prof. IO
Członkowie dr Wojciech Matuszak
 dr Leszek Róg
 mgr Łukasz Wiśniewski

Awanse i wyróżnienia

Tytuł Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu uzyskał:

prof. dr hab. Franciszek Adamicki

Tytuł naukowy profesora uzyskali:

dr hab. Rafał Barański z UR w Krakowie

dr hab. Danuta Kozak z UP w Lublinie

dr hab. Dorota Jadczyk z ZUT w Szczecinie

Stanowisko profesora zwyczajnego uzyskała:

prof. dr hab. Renata Nurzyńska-Wierdak z UP w Lublinie

Stanowisko profesora nadzwyczajnego uzyskała:

dr hab. Hanna Piekarska-Boniecka (2014 r.)

z UP w Poznaniu

Stopień doktora habilitowanego uzyskali:

dr inż. Zbigniew Jarosz z UP w Lublinie

dr inż. Beata Janowska (2014 r.) z UP w Poznaniu

dr Marzena Wińska-Krysiak z SGGW w Warszawie

Stopień doktora uzyskali:

mgr inż. Magdalena Dyduch-Siemirńska

i mgr inż. Aleksandra Konopińska-Mamej z UP w Lublinie

mgr inż. Maria Paulina Ulczycka-Walorska z UP w Poznaniu

mgr Paweł Bielicki i mgr Emadeldeen Alimaher Mohamed Ismail z IO w Skierniewicach

mgr inż. Kamil Kędra z UP we Wrocławiu

Nagrody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi za 2014 rok otrzymały dwa zespoły z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach:

- prof. dr hab. Edward Żurawicz; prof. dr hab. Małgorzata Korbin; dr hab. Stanisław Pluta, prof. IO; dr inż. Agnieszka Masny; dr inż. Mariusz Lewandowski i mgr Jolanta Kubik; Tytuł: „Wytworzenie i wdrożenie do uprawy towarowej w Polsce nowych odmian roślin sadowniczych – jabłoni, porzeczki czarnej i truskawki wyhodowanych w Instytucie Ogrodnictwa”;
- dr hab. Lidia Sas Paszt, prof. IO; dr Beata Sumorok; dr Anna Lisek; mgr Paweł Trzeciński; mgr inż. Edyta Derkowska; mgr Michał Przybył; mgr Mateusz Frąc i mgr Sławomir Głuszek; Tytuł: „SYMBIO BANK – pierwsza w Polsce kolekcja pożytecznych mikroorganizmów glebowych”.

Medal Komisji Edukacji Narodowej otrzymali:

prof. dr hab. Dariusz Grzebelus z UR w Krakowie

dr hab. Bożena Denisow, dr Agata Konarska i dr Beata Żuraw z UP w Lublinie

prof. dr hab. Anna Golcz i prof. dr hab. Barbara Politycka z UP w Poznaniu

dr hab. Grzegorz Mikiciuk z ZUT w Szczecinie

Medal złoty za długoletnią służbę otrzymali:

prof. dr hab. Edward Kunicki, prof. dr hab. Halina

Kurzawińska, prof. dr hab. Anna Pindel i dr hab. Piotr

Siwek, prof. UR w Krakowie z UR w Krakowie

dr hab. Stanisława Szczepaniak z UP w Poznaniu

prof. dr hab. Ewa Osińska z SGGW w Warszawie

Medal srebrny za długoletnią służbę otrzymali:

dr Piotr Kiczorowski z UP w Lublinie

dr hab. Beata Janowska z UP w Poznaniu

Medal brązowy za długoletnią służbę otrzymali:

dr inż. Barbara Jagosz z UR w Krakowie

dr Magdalena Kapłań i dr Małgorzata Sosnowska z UP w Lublinie

Medal im. Michała Oczapowskiego otrzymał:

prof. dr hab. Marian Saniewski z IO w Skierniewicach

Medal „Academia Rerum Rusticarum Posnaniensis” otrzymała:

prof. dr hab. Stanisława Korszun z UP w Poznaniu

Wyróżnienia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi za wybitne osiągnięcia we wdrażaniu postępu w rolnictwie, rozwoju wsi, rynkach rolnych i rybołówstwie otrzymały dwa zespoły z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach:

- dr Dariusz Teper i mgr Mikołaj Borański; Tytuł: „Wdrożenie dzikiej pszczoły samotnicy murarki ogrodowej (*Osmia rufa* L.) do praktyki sadowniczej”;
- prof. dr hab. Piotr Sobiczewski; dr hab. Barbara Łabanowska, prof. IO; dr hab. Beata Meszka, prof. IO; dr Hanna Bryk; dr Alicja Maciesiak; dr Zofia Płuciennik; dr hab. Jerzy Lisek, prof. IO; prof. dr hab. Józef Robak; dr Maria Rogowska; dr Zbigniew Anyszka i dr hab. Czesław Ślusarski, prof. IO; Tytuł: „Opracowanie i wdrożenie do praktyki ogrodniczej Metodyk Integrowanej Ochrony Roślin Ogrodniczych przed agrofagami”.

Honorowy **Zielony Laur** wystawy „Zieleń to życie” za wybitne osiągnięcia w popularyzacji roślin ozdobnych otrzymał **prof. dr hab. Mieczysław Czekalski** z UP w Poznaniu.

Prof. dr hab. Marian Saniewski z IO w Skierniewicach został wskazany przez Wydział Nauk Biologicznych i Rolniczych PAN, w kadencji 2015-2018, **do udziału w pracach rad naukowych:** Instytutu Genetyki Roślin PAN w Poznaniu, Instytutu Fizjologii Roślin im. Franciszka Górskiego PAN w Krakowie oraz Ogrodu Botanicznego – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej PAN w Warszawie.

Rada Naukowa Ogrodu Botanicznego – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej PAN w Warszawie po-

wołała **prof. dr hab. Mariana Saniewskiego** z IO w Skierniewicach na zastępcę przewodniczącego Rady.

26 października 2015 r. **prof. dr hab. Ewa Osińska** z SGGW w Warszawie odebrała **dyplom** z rąk Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego za współautorstwo pracy pt. „Inhibition of ROS production, photoprotection and total phenolic, flavonoids and ascorbic acid content of fresh herb juice and extracts from the leaves and flowers of *Tropeolum majus*”. Praca ta uhonorowana została **nagrodą naukową II stopnia**.

Gratulujemy!

XII Konkurs na Najlepszą Pracę Magisterską

Na posiedzeniu Zarządu Głównego PTNO w dniu 11 grudnia 2015 r. zatwierdzone zostały wyniki kolejnej edycji Konkursu na najlepszą pracę magisterską o tematyce ogrodniczej. W poszczególnych Oddziałach PTNO nagrodzone zostały następujące osoby:

Oddział Krakowski – mgr inż. Patrycja Kapica za pracę pt. „Projekt rewitalizacji terenu byłej kopalni węgla kamiennego «Kleofas» w Katowicach”, wykonaną pod kierunkiem dr inż. arch. Jadwigi Środulskiej-Wielgus w Katedrze Dendrologii i Architektury Krajobrazu UR w Krakowie.

Oddział Lubelski – mgr inż. Anna Grochoła za pracę pt. „Wpływ regulatorów wzrostu na właściwości mechaniczne pędów kokoryczki wielokwiatowej (*Polygonatum multiflorum* L.) ‘Variegatum’”, wykonaną pod kierunkiem dr. hab. Pawła Szota w Katedrze Roślin Ozdobnych i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie.

Oddział Poznański – mgr inż. Ewa Wojtala za pracę pt. „Wpływ światła i benzyloadeniny na wzrost i kwitnienie nagietka lekarskiego (*Calendula officinalis* L.)”, wykonaną pod kierunkiem dr Barbary Frąszczak w Katedrze Warzywnictwa UP w Poznaniu.

Oddział Szczeciński – mgr inż. Arleta Agata Kruczek za pracę pt. „Wpływ cięcia roślin na cechy jakościowe owo-

ców dyni piżmowej (*Cucurbita moschata* Duch.)”, wykonaną pod kierunkiem prof. dr hab. Doroty Jadczak w Katedrze Ogrodnictwa ZUT w Szczecinie.

Oddział Warszawski – mgr inż. Piotr Kozłowski za pracę pt. „Możliwości zastosowania efektywnych mikroorganizmów (preparatów probiotycznych) do ograniczenia uszkodzeń spowodowanych przez śmietkę kielkówkę (*Hylemyia florigera* Zett.) i połyśnicę marchwiankę (*Psila rosae* Fabr.)”, wykonaną pod kierunkiem prof. dr hab. Anny Tomczyk w Katedrze Entomologii Stosowanej SGGW w Warszawie.

Oddział Wrocławski – mgr inż. Joanna Bogacz za pracę pt. „Wpływ wybranych czynników agrotechnicznych na plonowanie i skład chemiczny *Stevia rebaudiana*”, wykonaną pod kierunkiem prof. dr hab. Anity Biesiady w Zakładzie Nawożenia Roślin Ogrodniczych i Uprawy Roślin Zielarskich UP we Wrocławiu.

dr hab. Jacek Nawrocki,
Prezes PTNO

Nowo przyjęci członkowie

Oddział w Olsztynie

dr inż. Beata Piłat
mgr inż. Milena Szymczak
inż. Kinga Młyńska

Oddział w Poznaniu

mgr inż. Małgorzata Kononowicz
mgr inż. Marcin Wieczyński

Oddział w Skierniewicach

mgr inż. Teresa Stępień
mgr inż. Wioletta Popińska-Gill

Oddział w Szczecinie

mgr inż. Urszula Chylewska

Oddział w Warszawie

dr Ewa Szpadzik

ODESZLI OD NAS

prof. dr hab. Henryk Skąpski 1933- 2015

Profesor Henryk Skąpski – doktor habilitowany nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa – warzywnictwo, emerytowany profesor zwyczajny Katedry Roślin Warzywnych i Leczniczych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Doktor Honoris Causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Profesor Henryk Skąpski urodził się 22 sierpnia 1933 roku w Poznaniu, w rodzinie inteligentnej. Po maturze, w latach 1950-1952 studiował na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Wrocławskiego, a następnie w latach 1952-1955 kontynuował studia na Wydziale Ogrodniczym SGGW, gdzie w 1954 r. uzyskał stopień inżyniera, a w 1955 r. – stopień magistra ogrodnictwa ze specjalizacją warzywnictwo. W listopadzie 1955 r. rozpoczął pracę w Dziale Meteorologii Rolniczej i Leśnej PIHM w Warszawie. Od 1 stycznia 1957 r. przeszedł do powstającej w Skierniewicach Pracowni Biologii Roślin Warzywnych Zakładu Warzywnictwa Zakładu Genetyki PAN. W 1957 r. wyjechał na dwuletnie studia do Zakładu Warzywnictwa Uniwersytetu Cornell w USA (Fundacja Rockefellera), gdzie uzyskał stopień Master of Science. Rada Wydziału Ogrodniczego SGGW w 1964 r. nadała Mu stopień naukowy doktora nauk rolniczych. Następnie mianowany został adiunktem i kierownikiem Pracowni Fizjologii i Nawożenia Warzyw w Skierniewicach. Po powstaniu Instytutu Warzywnictwa w 1965 r. otrzymał stanowisko kierownika Zakładu Agrotechniki Warzywnictwa Gruntowego. W okresie pracy w Instytucie Warzywnictwa prowadził wiele doświadczeń z zakresu nawożenia, nawadniania oraz stosowania herbicydów w uprawie warzyw. W październiku 1967 r. przeniósł się do Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, gdzie w 1968 roku otrzymał stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych i stanowisko docenta. W 1969 r. został mianowany kierownikiem Katedry Warzywnictwa, którą w różnych formach (Zespół, Zakład) kierował do czasu przejścia na emeryturę. W latach 1972-1975 pełnił na Wydziale Ogrodniczym funkcję prodziekana ds. studiów zaocznych, a następnie do 1978 r. – dziekana. W 1975 r. nadano Mu tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1984 r. – tytuł profesora zwyczajnego.

Działalność naukowa prof. Henryka Skąpskiego obejmuje szeroki zakres zagadnień związanych z problematyką warzywniczą, co wynika z charakteru Jego pracy. Na szczególne podkreślenie zasługują, prowadzone wraz ze współpracownikami:

- badania dotyczące wzrostu i rozwoju kalafiora, ze szczególnym uwzględnieniem zaburzeń fizjologicznych;
- doświadczenia nad wpływem nawadniania i nawożenia na wzrost i rozwój wybranych gatunków roślin warzywnych;
- badania nad stosowaniem i wpływem herbicydów na

plonowanie i wartość biologiczną warzyw, m.in. szpinaku, fasoli, pomidora i cebuli;

- badania nad uprawą pomidora polowego (opracowanie zasady uprawy szeregu wczesnych odmian pomidora polowego, w tym najwcześniejszych na świecie odmian hodowli Profesora Kubickiego);

- zainicjowanie prac dotyczących bezglebowych metod uprawy pomidora, ogórka i papryki (do najistotniejszych osiągnięć należy zaliczyć szeroko spopularyzowaną i wdrożoną do praktyki metodę torfowo-wodną, opatentowaną wraz z prof. dr hab. W. Gosiewskim);

- ocena nowych konstrukcji lamp do doświetlania warzyw w uprawie pod osłonami (m.in. lamp sodowych).

Większość prowadzonych przez Profesora prac miała aspekt praktyczny i została w dużej mierze wdrożona do praktyki, bezpośrednio przez system umów wdrożeniowych, jak i przez szeroką działalność popularyzatorską Profesora oraz Jego zespołu. Do badań podstawowych należy zaliczyć kierowanie pracami związanymi z hormonizacją pomidora i wegetatywnego rozmnażania tego gatunku metodą kultur tkankowych.

Profesor Henryk Skąpski napisał 75 prac naukowych, 6 podręczników i skryptów, 3 broszury, 95 prac popularno-naukowych, 35 komunikatów i doniesień publikowanych. Był ponadto kierownikiem wyróżnionych tematów badawczych, finansowanych przez Ministerstwo Rolnictwa USA. Poza dwuletnimi studiami magisterskimi w USA, odbył staż dydaktyczno-naukowy w Wageningen w Holandii (1973) i ośrodkach badawczych USA (1975). Brał aktywny udział w międzynarodowych kongresach i sympozjach, m.in. w USA, b. Jugosławii, Holandii, Anglii, Rumunii, Szwajcarii i Danii. Brał czynny udział w organizowaniu Światowego Kongresu Nauk Ogrodniczych w Warszawie (1974). Był promotorem 14 ukończonych przewodów doktorskich. Kierował 230 pracami magisterskimi.

Profesor prowadził wykłady z zakresu warzywnictwa polowego, szklarniowego oraz wykłady monograficzne dla magistrantów. Opracował również zasady prowadzenia ćwiczeń skoordynowanych z wykładami. Jego najważniejszym dorobkiem dydaktycznym było współautorstwo podręcznika *Ogólna uprawa warzyw* (3 wydania) i *Szczegółowa uprawa warzyw w polu*, współautorstwo podręcznika dla techników ogrodniczych *Ogólna uprawa roślin ogrodniczych* (5 wydań) i współautorstwo podręcznika monograficznego *Pomidory szklarniowe* (2 wydania).

Profesor Skąpski skupiał wokół siebie grupę młodych pracowników naukowych i doktorantów, którym – poza ukierunkowaniem pod względem naukowym – ułatwiał kontakty krajowe i zagraniczne, pozyskiwanie funduszy na badania oraz sympozja i konferencje w wiodących jednostkach badawczych. Kładł również duży nacisk na stworzenie własnej „szkoły badawczej”, promując ośmiu doktorów. Pięć Jego współpracowników odebrało z rąk Prezydenta

RP nominacje profesorskie. Profesor był ponadto opiekunem Koła Naukowego Ogrodników (1972-1979) i inicjatorem corocznych konkursów na Wydziale Ogrodniczym na najlepszą pracę magisterską. Za tę działalność otrzymał nagrodę indywidualną III-stopnia Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Jako Prodziekan ds. studiów zaocznych opracował nowy program tych studiów w skali kraju dla kursu inżynierskiego i magisterskiego. Nowym elementem tego programu było wprowadzenie specjalizacji zawodowej już na poziomie studiów inżynierskich.

Pan Profesor był wiceprzewodniczącym Komisji ds. Dydaktyki Wydziałów Ogrodniczych w Polsce. Był także recenzentem wielu rozpraw doktorskich i prac habilitacyjnych oraz dorobku w postępowaniach o nadanie tytułu profesora, a także opinii o powołaniu na stanowiska docenta i profesora, które wykonywał na zlecenie prawie wszystkich uczelni rolniczych w Polsce i Instytutu Warzywnictwa (obecnie Instytutu Ogrodnictwa) w Skierniewicach.

Podczas pracy w SGGW Profesor Skąpski zorganizował od podstaw zaplecze badawcze i zgromadził wokół Siebie zespół pracowników w jednostce, którą kierował. Od początku pracy w SGGW bardzo mocno angażował się w budowę Wydziału Ogrodniczego. Mianowany Seniosem budowy Wydziału, opracował wraz z pracownikami wytyczne budowy budynku dydaktyczno-laboratoryjnego oraz szklarni doświadczalnych z ośrodkiem fitotronowym i przez ponad 11 lat nieprzerwanie prac tych doglądał. Aktywnie uczestniczył w przystosowaniu RZD Krobów do potrzeb Wydziału Ogrodniczego. Od 1971 r. brał udział w pracach Rektorskiej Komisji ds. Inwestycji, a w latach 1972-1978 był aktywnym członkiem Komisji Senackiej ds. RZD. W okresie Jego kadencji dziekańskiej utworzono na Wydziale Ogrodniczym Bibliotekę Wydziałową.

W latach 1965-1999 Profesor był członkiem Rady Naukowej Instytutu Warzywnictwa (obecnie Instytutu Ogrodnictwa). W 1972 r. został członkiem Komitetu Nauk Ogrodniczych PAN, od 1990 do 1996 r. pełnił funkcję

przewodniczącego KNO PAN, a w latach 1996-1999 wiceprzewodniczącego. Od 1975 r. był członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych. Był też przewodniczącym Rady Naukowej Centralnego Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Ogrodnictwa oraz członkiem Zespołu Badań Rolnictwa i Wyżywienia Rady Głównej Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Był członkiem Komitetu Redakcyjnego „Biuletynu Warzywniczego” oraz konsultantem Redakcji Hasła Ogrodniczego. W uznaniu osiągnięć naukowych, dydaktycznych, organizacyjnych i społecznych prof. dr hab. Henryk Skąpski otrzymał wiele nagród i wyróżnień. Został wyróżniony m.in. trzema nagrodami Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, odznaczony Złotym Medalem Towarzystwa Ogrodniczego w Krakowie, odznaką „Zasłużony Pracownik Rolnictwa”, złotą odznaką „Za zasługi dla Ziemi Krakowskiej”, brązowym medalem „Za zasługi dla Obronności Kraju” oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

*Śpieszmy się kochać ludzi,
tak szybko odchodzą...*

Nieustanna trafność i aktualność tych słów uderza za każdym razem, gdy odchodzi Ktoś bliski. Dzień 22 stycznia na zawsze pozostanie dla polskiej nauki dniem smutku i zadumy po stracie jednego z jej najwybitniejszych Przedstawicieli – Profesora Henryka Skąpskiego. Odszedł od nas Człowiek życzliwy i bezinteresowny, niezłomny w sprawach etyki uczonego i nauczyciela akademickiego. Trudno zebrać myśli i wypowiedzieć słowami to, co czujemy żegnając Człowieka wielkiej miary. W zmarłym Profesorze nauka polska i społeczność Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie traci osobowość o niezwykłych zaletach umysłu i charakteru.

*prof. dr hab. Janina Gajc-Wolska,
Kierownik Katedry Roślin Warzywnych i Leczniczych SGGW*

prof. dr hab. Janusz Lipecki **1937-2015**

30 kwietnia 2015 roku odszedł od nas Profesor Janusz Lipecki, Doktor Honoris Causa Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, honorowy profesor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, wybitny naukowiec, organizator nauki i praktyki sadowniczej, nauczyciel, szef, dla wielu – najwierniejszy przyjaciel.

Prof. dr hab. Janusz Lipecki urodził się 28 marca 1937 roku w Lublinie. Rodzina Profesora, o dużych tradycjach patriotycznych, wywodzi się z Podlasia. Tam też spędził On lata dzieciństwa – lata okupacji. Naukę rozpoczął na tajnych kompletach. Po wojnie przyjęto Go do 3 klasy szkoły podstawowej. Był świetnym uczniem, a później studentem. Ukończył Wydział Rolniczy Wyższej

Szkoły Rolniczej w Lublinie. Pracę magisterską oraz doktorską wykonał w Katedrze Ogrodnictwa pod kierunkiem prof. dr. hab. Stanisława Zalińskiego. Całe swoje pięćdziesięcioletnie życie zawodowe związał z Katedrą Sadownictwa, będąc jej kierownikiem przez ponad trzydzieści lat.

Od czasów studenckich interesował się tym, co teraz nazywa się herbologią. Interesowały Go chwasty występujące w sadach. Udało Mu się połączyć zainteresowania czysto hobbystyczne z zawodowymi. Niemal cały Jego dorobek dotyczy ekologii chwastów w sadach. Jak mawiał Profesor: „mniej ich zwalczania, a więcej metod pielęgnacji gleby z uwzględnieniem potrzeb chwastów, czyli odnalezienie drogi, która połączy potrzeby chwastów z potrzebami roślin uprawnych”. I to Mu się udało. Interesowały Go kwestie odmianoznawstwa, które każdego sadownika muszą zajmować. Ale Jego główne zainteresowania dotyczyły agrotechniki. Przyczynił się do zwalczania biotypów

niektórych gatunków chwastów, które uodporniły się na stosowane herbicydy i w pewnym momencie przestały na nie reagować. Trzeba było to potwierdzić i próbować wyjaśnić. Z punktu widzenia praktycznego zagadnienia te były bardzo istotne.

Niewątpliwie duży wpływ na rozwój zainteresowań naukowych Profesora miały staże naukowe: w Rolniczej Stacji Doświadczalnej Uniwersytetu Cornell w Geneva, NY, USA, pod kierunkiem dr. Franka Dennisa, z którym przez ponad 40 lat łączyła Pana Profesora serdeczna przyjaźń, oraz Sadowniczej Stacji Doświadczalnej w East Malling w Wielkiej Brytanii pod kierunkiem dr. Davida Atkinsona.

Profesor opublikował łącznie ponad 250 prac naukowych i popularno-naukowych. Do ostatnich dni był aktywny zawodowo, publikując wiele prac naukowych, a ukoronowaniem tej działalności i spełnieniem marzenia życia było wydanie w 2014 roku książki pt. *Chwasty w sadach klimatu umiarkowanego. Krótka charakterystyka i bibliografia*, do napisania której Pan Profesor przygotowywał się wiele lat.

Miał znaczące osiągnięcia w zakresie kształcenia młodej kadry naukowej. Był promotorem 7 doktorów. Czterech Jego współpracowników uzyskało stopień doktora habilitowanego, a dwóch z nich ma tytuł profesora. Był opiekunem około 120 prac magisterskich. Jako członek Centralnej Komisji ds. Tytułu i Stopni Naukowych (6 kadencji) opracował kilkadziesiąt opinii wniosków w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego i tytułu profesora. Wielu pracowników naukowych z naszej Uczelni, ale również z ośrodków naukowych z całej Polski mogło liczyć na radę i życzliwość Pana Profesora. Nigdy nikomu nie odmówił pomocy.

Prof. dr hab. Janusz Lipecki wielokrotnie wyjeżdżał za granicę na zaproszenie różnych ośrodków akademickich,

m.in. z Egiptu, Niemiec, Włosech i Holandii. Aktywnie działał na arenie międzynarodowej. Uczestniczył w posiedzeniach Zarządu Głównego Międzynarodowego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych (ISHS) w Coolum Beach, Brisbane, Australia oraz w Leuven, Belgia. Był członkiem grupy inicjatywnej ds. utworzenia Europejskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych. Brał czynny udział w kilkudziesięciu kongresach i konferencjach krajowych i zagranicznych. Pełnił również wiele ważnych funkcji w Uczelni, placówkach badawczych, radach, komitetach i towarzystwach naukowych oraz komitetach redakcyjnych czasopism.

W dowód uznania zasług Profesor Janusz Lipecki został uhonorowany tytułem Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie oraz tytułem Honorowego Profesora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Pan Profesor Janusz Lipecki był Człowiekiem – Osobistością – niepowtarzalną, mądrą, pracowitą, pełną pomysłów i pasji, postacią niezwykłą, a jednocześnie skromną, pełną dobroci i życzliwości oraz niezwykle uczciwą – w każdej sytuacji. Był wszechstronnie uzdolniony. Jego pasją – obok naukowej, były muzyka i literatura – znał na pamięć *Ogniem i mieczem*. Z domu rodzinnego wyniósł wielki patriotyzm, szacunek dla ludzi (bez względu na ich status społeczny), koleżeństwo, prawość i takt.

My, współpracownicy Pana Profesora, jesteśmy dumni, że przez wiele lat mogliśmy z Nim pracować – to był bardzo dobry okres w historii Katedry.

Pan Profesor Janusz Lipecki był i pozostanie dla nas wszystkich wielkim autorytetem.

prof. dr hab. Bohdan Dobrzański,
Kierownik Katedry Sadownictwa UP w Lublinie

dr hab. Dorota Frużyńska-Józwiak 1960-2015

Dr hab. Dorota Frużyńska-Józwiak z Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu związała się jeszcze w trakcie studiów. W latach 1984-1985, będąc na IV roku studiów, została zatrudniona jako technik na 1/2 etatu w Katedrze Fitopatologii Akademii Rolniczej w Poznaniu. Następnie w latach 1985-1986 pracowała jako

specjalista w pełnym wymiarze czasu pracy w RZD AR Swadzim-Złotniki, Gospodarstwo Ogrody. Pracę w charakterze nauczyciela akademickiego (asystenta) rozpoczęła w październiku 1986, a od roku 1995 pracowała jako adiunkt.

Od roku 1986, tj. od rozpoczęcia pracy w Katedrze Fitopatologii, prowadziła zajęcia dydaktyczne na Wydziale Ogrodniczym na pełnym etacie, początkowo ćwiczenia, później również wykłady. Kierowała przedmiotem Fitopatologia i prowadziła wykłady na kierunku Ogrodnictwo na studiach niestacjonarnych w Poznaniu oraz Marszewie,

a w kolejnych latach zajęcia dydaktyczne również dla studentów kierunków architektura krajobrazu i medycyna roślin. Była opiekunem kilkunastu prac magisterskich i inżynierskich.

Warty podkreślenia jest fakt, że tematyka badawcza, jaką podejmowała Pani dr hab. Dorota Frużyńska-Józwiak wynikała ściśle z praktycznych problemów ochrony roślin przed chorobami, z którymi borykają się ogrodnicy – producenci warzyw, owoców i grzybów jadalnych. W pierwszych latach pracy włączyła się do badań prowadzonych przez prof. dr. hab. Tadeusza Glasera, które dotyczyły chorób roślin ogrodniczych. Brała udział w badaniach zleconych przez Instytut Przemysłu Organicznego w Warszawie, na temat „Oceny skuteczności nowych preparatów w zwalczaniu mączniaka rzekomego winorośli”. W latach 1989-1995 uczestniczyła w badaniach zleconych przez Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach, dotyczących chorób winorośli i ich zwalczania, w ramach problemu „Doskonalenie metod produkcji i przechowywania owoców”. Od roku 1990 do 1995 kontynuowała badania

nad chorobami winorośli w ramach problemu „Biologiczne i ekologiczne podstawy ochrony roślin”.

Od początku swojej pracy naukowej interesowała się biologiczną ochroną roślin przed chorobami. Uczestniczyła w temacie badawczym zleconym przez Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach „Próby wykorzystania antagonizmu mikrobiologicznego grzybów glebowych do walki z *Fusarium oxysporum* f. sp. *dianthi*”. Prace związane z tą tematyką zaowocowały rozprawą doktorską pt. „Możliwości wykorzystania wybranych saprofitycznych grzybów gleb leśnych do biologicznej ochrony goździka szklarniowego przed *Fusarium oxysporum* f. sp. *dianthi*”, wykonaną pod kierunkiem prof. dr hab. Małgorzaty Mańki. Pozyskane izolaty grzybów rodzaju *Trichoderma* i *Penicillium* zostały następnie wykorzystane w dwóch grantach KBN.

Kolejnym zagadnieniem naukowym, którego podjęła się dr hab. Dorota Frużyńska-Józwiak były badania zdrowotności ozdobnych roślin nagozależkowych, wzbudzające duże zainteresowanie zarówno w Polsce, jak i za granicą. Ich celem była ocena zdrowotności ozdobnych roślin iglastych w szkółkach oraz starszych nasadzeniach w Poznaniu i jego okolicach. Roślinami najczęściej porażonymi przez patogeniczne grzyby były: cyprysik Lawsona, świerk kłujący oraz żywotnik zachodni. Ogółem dr hab. Frużyńska-Józwiak uzyskała 2000 izolatów grzybów. Na podstawie analizy mikologicznej zidentyfikowała 17 rodzajów grzybów, a 14 z nich oznaczyła do gatunku. Wyniki tych prac znalazły się w monografii pt. *Wpływ biotycznych i abiotycznych czynników środowiska na występowanie chorób ozdobnych roślin iglastych w Poznaniu i okolicach*, stanowiącej podstawę uzyskania w roku 2013 stopnia doktora habilitowanego.

W ostatnich latach Pani dr hab. Dorota Frużyńska-Józwiak zajęła się też nowym problemem, bardzo istotnym w produkcji grzybów uprawnych, tj. występowaniem

grzybów rodzaju *Trichoderma*, określanych jako „zielone pleśnie”. Są one groźnymi czynnikami chorobotwórczymi powodującymi duże straty w uprawie pieczarki, boczniaka i shiitake. Badania te prowadziła we współpracy z pracownikami Katedry Warzywnictwa UP w Poznaniu w ramach grantu MNiSW pt. „Zastosowanie integrowanych metod zwalczania *Trichoderma* sp. w uprawie pieczarki dwuzarodnikowej *Agaricus bisporus* (Lange) Imbach i boczniaka *Pleurotus* sp.”.

Pani dr hab. Dorota Frużyńska-Józwiak oprócz działalności naukowej i dydaktycznej była bardzo mocno zaangażowana w życie Katedry, Wydziału i Uczelni. Była wieloletnim członkiem Rady Wydziału OAK oraz wielu komisji wydziałowych, opiekunem praktyk studenckich, aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych i Polskiego Towarzystwa Fitopatologicznego, a od 2014 roku członkiem Zarządu Poznańskiego Oddz. PTFit. Za działalność naukowo-badawczą i organizacyjną otrzymała dwukrotnie indywidualne i trzykrotnie zespołowe nagrody JM Rektora Akademii Rolniczej i Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Pani dr hab. Dorota Frużyńska-Józwiak odeszła od nas 29 sierpnia 2015 roku. W Jej osobie Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu oraz Katedra Fitopatologii i Nasiennictwa stracili cennego naukowca, fitopatologa, doskonałego i lubianego przez studentów nauczyciela akademickiego, ale przede wszystkim człowieka, koleżankę, przyjaciółkę. Będzie nam bardzo brakować Doroty Frużyńskiej-Józwiak.

CZEŚĆ JEJ PAMIĘCI!

dr hab. Zbigniew Karolewski,
Kierownik Katedry Fitopatologii i Nasiennictwa
UP w Poznaniu

prof. dr hab. Zofia Uziak 1924-2015

24 listopada 2015 r. zmarła w Lublinie prof. dr hab. Zofia Uziak, wybitny naukowiec i pedagog.

Urodziła się 27 grudnia 1924 r. w Radomiu, w rodzinie inteligentnej. Pracę w Uczelni rozpoczęła w roku 1947, będąc na trzecim roku studiów Wydziału Rolnego UMCS w Lublinie. Studia te ukończyła w roku 1950 i wtedy też przeszła ze stanowiska zastępcy asystenta na

asystenta w Katedrze Botaniki i Fizjologii Roślin Wydziału Rolnego UMCS. W 1952 r. Profesor Zofia Uziak przeniosła się na Wydział Rolniczy Wyższej Szkoły Rolniczej i tu z Profesorem Anną Mieczysławską organizowała Katedrę Fizjologii Roślin. W roku 1960 doktoryzowała się na podstawie pracy pt. „Badania nad azotowym żywieniem soi i pomidorów”, a w 1966 r. napisała rozprawę „Wykorzystanie azotu nie-

organicznego lub organicznego przez rośliny motylkowe przy różnym stosunku C:N w roślinach”, uzyskując stopień doktora habilitowanego i stanowisko docenta. Tytuł profesora nadzwyczajnego nauk rolniczych otrzymała w 1975 r., a stanowisko profesora zwyczajnego w 1991 r.

Profesor Zofia Uziak cieszyła się ogromnym autorytetem nie tylko w gronie najbliższych współpracowników, ale w całym środowisku akademickim. Stąd też przez wiele lat dzieliła swój czas między pracę naukową a różnorodne funkcje administracyjne w Uczelni. Kierownikiem Katedry Fizjologii Roślin została w roku 1969 i funkcję tę sprawowała do 30 września 1995 r. W latach 1978-1991 była dyrektorem Instytutu Przyrodniczych Podstaw Produkcji Roślinnej. W roku 1969 została powołana na stanowisko prodziekana Wydziału Rolniczego. Pełniąc tę funkcję, w 1970 roku współtworzyła z Profesorem T. Ziarkiewiczem Wydział Ogrodniczy, którego została najpierw prodziekanem, a następnie przez dwie kadencje (1972-1978) dziekanem. Dzięki Jej staraniom Wydział pozyskał wielu nowych specjali-

stów, wyraźnie umocnił się i już w roku 1979 uzyskał pełnię praw akademickich. Bardzo dynamiczne działania na rzecz Wydziału Ogrodniczego zostały dostrzeżone w Uczelni i stąd dwukrotnie, w roku 1981 i 1984, Profesor Uziak została wybrana na Prorektora ds. Nauki. W latach 1976-1979 była także Członkiem Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej.

Prof. dr hab. Zofia Uziak pozostawiła wartościowy dorobek naukowo-badawczy, na który składa się 56 oryginalnych rozpraw naukowych, liczne doniesienia na sympozja i konferencje, a także skrypt dydaktyczny.

Zainteresowania badawcze Profesora Zofii Uziak w okresie pracy na UMCS miały wyraźny kierunek ekologiczny i dotyczyły gospodarki wodnej runa leśnego. Po przejściu do pracy w ówczesnej Wyższej Szkole Rolniczej Pani Profesor podjęła tematykę istotną dla praktyki rolniczej, dotyczącą fizjologii żywienia mineralnego roślin użytkowych. W licznych pracach szczegółowo analizowała przyczyny zróżnicowanej reakcji roślin zarówno niemotylikowatych, jak i motylikowatych na żywienie różnymi formami azotu. Jej prace dotyczące syntezy wolnych aminokwasów w roślinach żywionych azotem mineralnym miały wówczas bardzo nowatorski i interdyscyplinarny charakter. Profesor wykazała np., że zawartość wolnych aminokwasów w bezzieleniowych siewkach tytoniu może być wskaźnikiem odporności tej rośliny na *Peronospora tabacina*.

Poza azotem wiele uwagi Pani Profesor poświęciła określeniu plonotwórczej roli potasu w roślinach wyższych. W pracach dotyczących współzależności pomiędzy żywieniem mineralnym a gospodarką wodną wykazała pozytywny wpływ zwiększonego zaopatrzenia roślin w potas w warunkach niedoboru wody i w azot przy dobrym ich uwodnieniu. Interesowały Ją także możliwości zastępowania w żywieniu roślin jonów potasu jonami sodu oraz związane z tym zmiany w wysokości i jakości plonu roślin uprawnych. Profesor Uziak prowadziła także rozległe badania nad możliwościami łagodzenia negatywnego wpływu stresu solnego na rośliny, m.in. drogą stosowania regulatorów wzrostu. Liczne Jej prace dotyczyły analizy wpływu zróżnicowanego żywienia mineralnego na wartość biologiczną szeregu gatunków roślin warzywnych.

Profesor Zofia Uziak z domu rodzinnego wyniosła ogromne zamiłowanie do pracy dydaktycznej z młodzieżą. Pracy tej oddawała się całkowicie, osiągając wręcz imponujące wyniki. Jej wykłady, na których w prosty i obrazowy sposób potrafiła opisywać niejednokrotnie trudne zjawiska fizjologiczne, odbywały się zawsze przy pełnym audytorium. Wielu studentów wręcz zafascynowała fizjologią roślin, stąd w kierowanej przez Nią Katedrze zawsze był nadmiar magistrantów rekrutujących się z grona najlepszych studentów.

Ogromne są także osiągnięcia Pani Profesor w zakresie kształcenia kadry naukowo-dydaktycznej, nie tylko w macierzystej Uczelni, ale także w kraju. Była bowiem promotorem 6 prac doktorskich i konsultantem naukowym 3 prac habilitacyjnych. Aktualnie trzy osoby spośród Jej doktorantów są samodzielnymi pracownikami naukowymi. Recenzowała 21 prac doktorskich i 12 habilitacyjnych, opracowała 6 opinii do tytułu naukowego profesora nadzwyczajnego, 1 profesora zwyczajnego i 14 superrecenzji, a także liczne recenzje redakcyjne dla liczących się wydawnictw naukowych. Była również recenzentem najnowszego podręcznika z fizjologii roślin i skryptu do ćwiczeń.

Profesor Zofia Uziak była członkiem Komisji ds. Opracowywania Planów i Programów Studiów dla Wydziałów Ogrodniczych przy Ministerstwie, uczestniczyła w pracach różnych komisji uczelnianych i wydziałowych, w tym przez wiele lat przewodniczyła Wydziałowej Komisji ds. Kadr. Była członkiem licznych towarzystw naukowych, krajowych i zagranicznych.

Za pracę dydaktyczną, organizacyjną i naukową została uhonorowana Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem Zasłużony Nauczyciel PRL, nagrodami MNSzWiT, a także wielokrotnie nagrodami Rektora.

Profesor Zofia Uziak była dla wszystkich osób, które miały przyjemność z Nią pracować, wspaiałym wzorem badacza, nauczyciela akademickiego i wychowawcy.

prof. dr hab. Edward Borowski,
Katedra Fizjologii Roślin UP w Lublinie

prof. dr hab. Władysław Gosiewski 1941-2015

Profesor Władysław Gosiewski urodził się 1 stycznia 1941 r. w Rzechówku, w woj. ostrołęckim. Studia ukończył na Wydziale Ogrodniczym SGGW w 1966 r. W latach 1966-67 odbył staż produkcyjny w gospodarstwie szklarniowym w Avon Holm Glasshouses w Anglii, a po powrocie do kraju półroczny staż w Instytucie Warzywnictwa w Skierniewicach. Profesor ukończył także w Wageningen Międzynarodowy Kurs Warzywnictwa oraz staż naukowy z zakresu fizjologii pomidora. W 1968 r. został zatrudniony w Katedrze Warzywnictwa,

zdobywając w niej wszystkie stopnie kariery naukowej (stopień doktora uzyskał w 1975 r., doktora habilitowanego – w 1982 r., tytuł profesora – w roku 1992). Pracował w tej jednostce do 30 września 1998 roku.

W latach 1989-1995 był kierownikiem Zakładu Warzywnictwa Szklarniowego, funkcjonującego w ramach Katedry Warzywnictwa i Roślin Lecznictw, a w latach 1990-1993 – Dziekanem Wydziału Ogrodniczego.

Specjalizacją Profesora Gosiewskiego było warzywnictwo szklarniowe. Opublikował łącznie 75 prac, w tym 26 publikacji i doniesień naukowych, 29 prac popularnonaukowych i kilka patentów. Był również współautorem 8 podręczników, skryptów i broszur, m.in. książki pt. *Pomidory szklarniowe*. Do Jego najważniejszych osiągnięć badaw-

czych z dziedziny warzywnictwa zaliczyć można:

- szczegółowe wyjaśnienie przyczyn dodatkowej reakcji roślin pomidora na uprawę w cylindrach;
- opatentowanie metody torfowo-wodnej uprawy pomidora szklarniowego;
- opracowanie zagadnień optymalizacji wykorzystania szklarni przy minimalizacji nakładów energetycznych;
- prace nad wpływem odmiany, intensywności światła i koncentracji dwutlenku węgla na wzrost pomidora szklarniowego;
- opracowanie oryginalnej teorii „efektu pamięci świetlnej”.

Profesor Gosiewski miał znaczący dorobek w wykorzystaniu swoich osiągnięć w praktyce ogrodniczej, a szczególnie w uprawie pomidora szklarniowego. Jego prace przyczyniły się do podniesienia poziomu uprawy tego gatunku i zwiększenia plonów w Polsce.

Pan Profesor był opiekunem ponad 60 prac magisterskich i promotorem jednej pracy doktorskiej. Przez ponad 20 lat prowadził ćwiczenia, wykłady i seminaria z warzywnictwa szklarniowego. Był współautorem założeń do budo-

wy ośrodka szklarniowo-badawczego Wydziału Ogrodniczego oraz organizatorem skomputeryzowanego systemu „Demeter” do sterowania procesami bezglebowej uprawy warzyw. Jako Dziekan i wiceprzewodniczący Senackiej Komisji Gospodarczo-Finansowej aktywnie uczestniczył w pracach organizacyjnych Wydziału i Uczelni.

Za swoją działalność Profesor Gosiewski otrzymał dwie nagrody Ministra Szkolnictwa Wyższego i Techniki, szereg nagród rektorskich oraz został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

Odszedł od nas Człowiek życzliwy, zawsze uśmiechnięty, bezinteresowny; zasłużony nauczyciel akademicki, który swoją pasją, zaangażowaniem i nieustannie nowymi pomysłami zarażał swoich podopiecznych. Pamięć o Nim pozostanie żywa.

*prof. dr hab. Ewa Osińska,
Katedra Roślin Warzywnych i Leczniczych SGGW
w Warszawie*

Informacje o działalności Oddziałów

Oddział w Krakowie

- 27.01.2015 r. odbyło się spotkanie, w trakcie którego wręczona została nagroda mgr inż. Katarzynie Kuszek za pracę „Opracowanie wzorników rabat warzywnych oraz polowa ocena ich dekoracyjności w ciągu roku kalendarzowego” wykonaną pod kierunkiem dr inż. Elżbiety Jędrszczyk. Pracę wyróżniono w ramach XI edycji Konkursu na najlepszą pracę magisterską o tematyce ogrodniczej. Nagrodzona laureatka przedstawiła najważniejsze tezy swojej pracy.
- 25.02.2015 r. – odbył się wykład inż. Agnieszki Niepsuj – studentki studiów magisterskich kierunku ogrodnictwo pt. „Prezentacja etnobotanicznie – praktycznie”.
- 19.03.2015 r. – odbył się wykład dr. hab. Józefa Piróga, prof. UP w Poznaniu pt. „Szklarnie i tunele XXI wieku”.
- 18-26.05.2015 r. – odbył się wyjazd do Gruzji. W wyjeździe uczestniczyło 8 osób, w tym 6 z Krakowskiego Oddziału PTNO. Podczas wycieczki – oprócz poznania zabytków, obyczajów, tradycji i kuchni gruzińskiej – zapoznano się z florą i fauną Gruzji oraz sposobami uprawy różnych roślin ogrodniczych. W Kachetii poznano różne sposoby produkcji wina, metodą tradycyjną i tzw. europejską, natomiast w Swanetii podczas górskich wędrówek – florę gór kaukaskich, zwłaszcza różaneczników i azalii w ich naturalnych stanowiskach. W okolicach Batumi zwiedzono ogród botaniczny z roślinnością podzwrotnikową oraz rezerwat bagienny z naturalnym stanowiskiem roszarki i azalii.
- 10.06.2015 r. – odbyło się Walne Zebranie Krakowskiego Oddziału PTNO, podczas którego powołany został nowy Zarząd.
- 15.10.2015 r. – w wyniku wrześniowych wyborów na Zjeździe PTNO we Wrocławiu dr hab. Jacek Nawrocki został nowym prezesem PTNO. W związku z tym zrezygnował z funkcji przewodniczącego Oddziału, ale pozostał w jego Zarządzie. Przewodniczącą Krakowskiego Oddziału PTNO została dr hab. Monika Bieniasz.
- 02.12.2015 r. – odbyło się spotkanie komisji oceniającej prace magisterskie zgłoszone do XII edycji Konkursu na najlepszą pracę magisterską o tematyce ogrodniczej, organizowanego przez PTNO.
- 05.12.2015 r. – odbyło się spotkanie zorganizowane wraz z Akademią Anima Mundi w Garlicy Murowanej zatytułowane „Ścieżkami Japonii”. W programie spotkania znalazły się wykłady: „Symbolika drzew w kulturach świata” – mgr Aliny Ostrowskiej i „Możliwości formowania drzew owocowych” – dr hab. Moniki Bieniasz, pokazy formowania drzewek bonsai oraz rytuał parzenia japońskiej herbaty. Na zakończenie odbyło się spotkanie z poezją haiku.

Oddział w Lublinie

W roku 2015 odbyły się cztery zebrania naukowe PTNO, na których wygłoszono pięć referatów:

- 15.05.2015 r. – „Rolnictwo miejskie w Europie” – prof. dr hab. Danuta Kozak (UP w Lublinie);
- 28.09.2015 r. – „Culinary herbs and their functional application” oraz „Edible flowers – a new source of mineral elements in human nutrition” – dr Jarmila Neugebauerová z Mendel University w Brnie (Czechy). Spotkanie zorganizowane zostało wspólnie przez PTNO oraz Polskie Towarzystwo Przyrodników im. Kopernika w Lublinie;
- 15.10.2015 r. – „Changes and features of agriculture in Turkey and production possibilities of Aegean region” – Assoc. prof. Mustafa Surmen i M. Sc. Emre Kara z Adnan Menderes University in Aydin (Turcja);
- 17.12.2015 r. – „Szkółkarstwo, ogrody i roślinność Japonii” – inż. Lucjan Kurowski, lider lubelskiego szkółkarstwa. Spotkanie zorganizowano wspólnie ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Ogrodnictwa.

Inne formy działalności Oddziału to:

- cztery zebrania organizacyjne związane z przygotowaniem do obchodów Jubileuszu 45-lecia Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie (styczeń, marzec, maj, czerwiec);
- zebranie sprawozdawczo-wyborcze Lubelskiego Oddziału PTNO oraz wybór Zarządu i Delegatów na Walne Zebranie – 29.05.2015 r.;
- w dniach 18-19.06.2015 r. Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu obchodził Jubileusz 45-lecia działalności dydaktycznej i naukowej. Z tej okazji została zorganizowana w Lublinie Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Ogrodnictwo w kształtowaniu jakości życia”. Organizatorami konferencji był Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz Lubelski Oddział Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych;
- członkowie Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych aktywnie pracowali przy organizacji XI Lubelskiego Festiwalu Nauki, który odbył się w dniach 19-25.09.2015 r. pod hasłem „Nauka drogą do Nobla”.

Oddział w Olsztynie

W 2015 roku odbyły się następujące spotkania Oddziału Olsztyńskiego PTNO:

- 25.05.2015 r. – omówiono bieżącą działalność Oddziału, przeprowadzono wybory do władz Zarządu Oddziału oraz wybrano delegatów na Walne Zebranie PTNO. W wyniku głosowania przewodniczącą PTNO Oddziału w Olsztynie została dr hab. Anna Bieniek, która przedstawiła także referat nt. „Wrażenia ze stażu na Litwie”;
- 30.06.2015 r. – inż. Kinga Młyńska wygłosiła referat pt. „Rośliny w odtwórstwie historycznym”;

Członkowie Oddziału zorganizowali:

- 4 warsztaty szkoleniowe nt. „Szczepienie i okulizacja oraz cięcie i formowanie drzew i krzewów owocowych”, które przeprowadzono na terenie Zakładu Dydaktyczno-Doświadczalnego UWM w Olsztynie w terminach: 03.03., 10 i 11.06. oraz 29.10.2015 r. Uczestnikami warsztatów byli uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich z województwa warmińsko-mazurskiego;
- 2 sesje wyjazdowe do Zespołu Szkół Rolniczych im. Wincentego Witosa w Ostródzie oraz Zespołu Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica w Ostródzie, której celem była promocja Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa oraz kierunku Ogrodnictwo;
- 4 wyjazdy plenerowe:
 - 30.05.2015 r. – do gospodarstw szkółkarskich Lucjana Gursztyna i Jacka Jurgielewicza w Braniewie,
 - 02.06.2015 r. – do gospodarstw ogrodniczych i firmy „Unifreeze” w Miesiączkowie,
 - 20.10.2015 r. – do Arboretum Leśnego w Kudypach k/Olsztyna,
 - 22.10.2015 r. – do gospodarstw szkółkarskich państwa Szmit (k/Ciechanowa) i państwa Kurs (Mielno k/Grunwaldu).

Ponadto członkowie Olsztyńskiego Oddziału PTNO:

- zasiadali w jury dwóch finałów olimpiad naukowych, przeprowadzonych w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, tj. 39. edycji Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych (28-30.05.2015.) oraz Olimpiady Wiedzy Ekologicznej (5-7.06.2015 r.), a także 44. Międzynarodowego Seminarium Kół Naukowych (27-28.04.2015.);
- byli współorganizatorami, a także aktywnie uczestniczyli w II. Ogólnopolskim Seminarium Naukowym, pt. „Hortiterapia jako terapia wspomagająca rehabilitację dzieci i dorosłych”, które odbyło się w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie w dniach 24-25.08.2015 r.;
- brali udział w 13. Olsztyńskich Dniach Nauki i Sztuki (23-25.09.2015 r.): przygotowali dwie wystawy pt. „Mniej znane, zapomniane warzywa i rośliny przyprawowe” oraz „Owoce krain bliskich i dalekich”, a także warsztaty pt. „Owocowe smaki”, „Jak formować i ciąć drzewa oraz krzewy owocowe?”, „Jak szczepić i okulizować drzewa i krzewy owocowe?” oraz „Rośliny przyprawowe i zioła w życiu codziennym człowieka”.

Oddział w Poznaniu

W roku 2015 Poznański Oddział PTNO zorganizował pięć spotkań, w trakcie których wygłoszono 8 prelekcji:

- 13.02.2015 r.
 - „Wpływ kwasu salicylowego na przebieg cyklu produkcyjnego chryzantem doniczkowych (*Chrysanthemum* L.) z wybranych grup odmianowych” – mgr inż. Adrianna Kowalik, laureatka nagrody PTNO za najlepszą pracę maderską w 2014 r.;
 - „Piwonie krzewiaste” – prof. dr hab. Mieczysław Czekalski, UP w Poznaniu;
- 13.03.2015 r.
 - „Międzynarodowy Kongres Ogrodniczy w Brisbane 17-22 sierpnia 2014 r. – Ogrodniczy w Krainie Kangurów” – dr inż. Agnieszka Jasińska i dr inż. Ewelina Wojciechowska, UP w Poznaniu;
 - „Lnianka siewna – najstarsza rodzima roślina oleista” – dr hab. Jerzy Nawracała, UP w Poznaniu, Katedra Genetyki i Hodowli Roślin, Zakład Hodowli Roślin.
- 24.04.2015 r.
 - „Ocena zasobów chronionych roślin leczniczych” – mgr Anna Forycka, Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu;
 - „Kuba – przyroda i architektura” – prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski, UP w Poznaniu;
 - „Hortiterapia – innowacja w edukacji i profilaktyce” – mgr Zofia Wojciechowska, Instytut Hortiterapii w Mrągowie.
- 02.06.2015 r. – zebranie sprawozdawczo-wyborcze,
- 27.11.2015 r.
 - „Jeść czy nie jeść – oto jest pytanie” – prof. dr hab. Marek Siwulski, UP w Poznaniu;
 - wybory uzupełniające do Komisji Rewizyjnej Oddziału.

W 2015 roku w Poznaniu powołano **Fundację im. Joanny Krause**. Ustanowił ją Wiesław Szczepiński – spadkobierca i fundator, pełniący jednocześnie rolę Prezesa Zarządu Fundacji. Wybrana została także Rada Programowa Fundacji, w skład której wchodzi również członkowie Poznańskiego oddziału PTNO:

- przewodnicząca: dr hab. Stanisława Szczepaniak (Katedra Roślin Ozdobnych UP w Poznaniu);
- członkowie: dr hab. Beata Janowska (Katedra Roślin Ozdobnych UP w Poznaniu), mgr Bogdan Królik (Stowarzyszenie Producentów Ozdobnych Roślin Cebulowych), dr hab. Agnieszka Krzemińska (Katedra Roślin Ozdobnych UP w Poznaniu), dr hab. Anna Lisiecka (Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Ogrodnictwa), mgr inż. Tomasz Michalik (firma Vitroflora), dr hab. Jadwiga Treder, prof. nadzw. (Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach), dr inż. Anita Schroeter-Zakrzewska (Katedra Roślin Ozdobnych UP w Poznaniu).

dr inż. Joanna Krause

Osoba dr inż. Joanny Krause pozostaje bardzo ważna dla wielu pokoleń polskich studentów ogrodnictwa oraz ogrodników praktyków i hobbystów. Rzadko zdarza się, że tematyka badawcza rozpoczęta na początku drogi zawodowej naukowca staje się pasją oraz miłością i trwa do końca Jego życia. Intencją Fundacji jest nagradzanie tych następców dr inż. Joanny Krause, którzy przyczynią się do postępu badań nad roślinami ozdobnymi, co sprawi, że będziemy mogli żyć w piękniejszym, radośniejszym otoczeniu.

Celem Fundacji im. Joanny Krause jest m.in. coroczne fundowanie nagrody pieniężnej za najlepszą pracę magisterską z zakresu roślin ozdobnych. Do nagrody mogą być zgłaszane wyróżniające się prace magisterskie dotyczące hodowli i uprawy ozdobnych roślin zielnych (szczególnie roślin cebulowych) zrealizowane nie tylko

w Katedrze Roślin Ozdobnych, ale także w innych Katedrach Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

dr hab. Stanisława Szczepaniak

Oddział w Skierniewicach

W roku 2015 Oddział PTNO w Skierniewicach wspólnie ze Skierniewickim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Botanicznego przygotował trzy spotkania, podczas których wygłoszono trzy referaty:

- 20.01.2015 r. – „Piwonie – rośliny cesarskie” – dr hab. Eleonora Gabryszewska, prof. IO;
- 03.02.2015 r. – „Islandia – wrażenia przyrodnicze – część II” – dr Ryszard Górecki (IO), prof. dr hab. Krystyna Górecka (IO), dr Karolina M. Górecka (Międzynarodowy Instytut Biologii Molekularnej i Komórkowej, Warszawa), dr Marcin T. Górecki (Uniwersytet Przyrodniczy, Poznań);
- 24.03.2015 r. – „Przyroda, krajobraz i zabytki północno-zachodnich Niemiec i wyspy Sylt” – dr Anna Traut-Seliga;
- 21.05.2015 r. – zebranie sprawozdawczo-wyborcze, na którym dokonano wyboru nowego Przewodniczącego, członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej Oddziału oraz Przewodniczącego Sekcji Hodowli, Nasiennictwa i Biotechnologii Roślin.

Oddział w Szczecinie

- 23.02.2015 r. – odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze, połączone z wyborem delegatów na Walny Zjazd PTNO we Wrocławiu. Ponadto na zebraniu przedstawiono najbliższe plany dotyczące działalności Oddziału oraz zapoznano zebranych z harmonogramem spotkań i wyjazdów w roku 2015.
- 16.05.2015 r. – PTNO, oddział w Szczecinie zorganizował wyjazd dla członków i sympatyków Towarzystwa pod hasłem „Brandenburg i federalna wystawa ogrodnicza BUGA 2015 – *Od katedry do katedry*”. Uczestnicy wyjazdu mieli okazję zwiedzić Brandenburg – najstarsze miasto Marchii Brandeburskiej, w średniowieczu głównej twierdzy zachodniosłowiańskiego plemienia Hawelanów, miasta malowniczo położonego nad Hawelą. Głównym celem było jednak zwiedzanie wystawy ogrodniczej BUGA 2015 r. *Od katedry do katedry*. Uczestnicy obejrzeli rosarium, ogród bylin i winnicę na wzgórzu Marienberg oraz trzydzieści ogrodów tematycznych. W pięknym wnętrzu kościoła św. Jana podziwiali pokazy kwiatów.
- 28.09.2015 r. – spotkanie członków Oddziału w winnicy „Turnau” w Baniewicach koło Szczecina. Podczas spotkania Pan mgr inż. Tomasz Kasicki przybliżył członkom PTNO szczegóły funkcjonowania przetwórci i etapy produkcji wina. Zwiedzieliśmy również winnicę, zapoznając się z uprawianymi odmianami oraz stosowanymi technologiami uprawy. Spotkanie zakończyła dyskusja na temat możliwości uprawy winorośli na Pomorzu Zachodnim, przydatności poszczególnych odmian, jakości wina wyprodukowanego ze zbiorów z roku 2014 oraz o ekonomicznych aspektach produkcji i dystrybucji wina rodzimej produkcji w Polsce;
- Ponadto członkowie Oddziału współorganizowali i czynnie uczestniczyli w XV Zachodniopomorskim Festiwalu Nauki (21-26.09.2015 r.) oraz w Jubileuszowej 10. Europejskiej Nocy Naukowców (25.09.2015 r.);
- W dniach 29-30 października br. na Uniwersytecie Rolniczym w Plovdiv odbyła się uroczystość 70-lecia istnienia uczelni. W oficjalnej delegacji uczestniczyły prof. dr hab. Dorota Jadczak i dr hab. Monika Grzeszczuk, prof. ZUT.

Oddział w Warszawie

- 9-13.02.2015 r. – wizyta robocza w Politechnical University de Valencia, w której uczestniczyli członkowie OW PTNO: prof. dr hab. Marek Gajewski, prof. dr hab. Ewa Osińska i dr Wiesława Rosłon. Uniwersytet Politechniczny w Walencji jest placówką partnerską WPHC (Warsaw Plant Health Cluster) w ramach wymiany pracowników i studentów w programach Erasmus i Sokrates. Podczas wizyty przeprowadzono rozmowy z władzami dziekańskimi na temat dalszego rozwoju współpracy w wymianie naukowej i w badaniach oraz z pracownikami Katedr Produkcji Roślinnej i Chemii na temat prowadzonych tam prac badawczych. Zapoznano się z pracą laboratoriów oraz zapleczem naukowo-badawczym wizytowanych jednostek.
- 05.03.2015 r. – zebranie OW PTNO. Głównym punktem było opracowanie planu działania na rok 2015 (ustalenie terminów spotkań, propozycji prelekcji oraz wykładów tematycznych itp.). W drugiej części spotkania dr hab. Ewa Skutnik i dr Julita Rabiza-Świder wygłosiły prelekcję pt. „Rośliny Ekwadoru”.
- 9-13.03.2015 r. – prof. dr hab. Ewa Osińska i dr Wiesława Rosłon w ramach programu REGPOT odwiedziły Łotewski Uniwersytet Rolniczy w Jelgave. Celem wizyty było zapoznanie się z działalnością wybranych jednostek organizacyjnych ww. Uniwersytetu, zwłaszcza w obszarach naukowych związanych z problematyką „plant health”. Przeprowadzono rozmowy z władzami dziekańskimi oraz pracownikami Wydziału Rolnictwa, Wydziału Technologii Żywności oraz Katedry Biologii Roślin i Katedry Ogrodnictwa. Zapoznano się również z pracą laboratoriów oraz zapleczem naukowo-badawczym jednostek.
- 15.04.2015 r. – spotkanie ustępującego Zarządu Oddziału, na którym omówiono sprawy związane z wyborami i zbliżającym się Zjazdem PTNO we Wrocławiu.
- 15.05.2015 r. – Zarząd OW PTNO uczestniczył w Uroczystej Sesji Jubileuszowej z okazji 25-lecia otwarcia Ogrodu Botanicznego PAN w Powsinie. Program Sesji obejmował wystąpienia oficjalne, prezentacje multimedialne pt. „Ogród Botaniczny PAN – 45 lat działalności dla nauki i środowiska, 25 lat dla społeczeństwa”, koncert w wykonaniu pianisty Piotra Latoszyńskiego oraz zwiedzanie ekspozycji i wystaw Ogrodu.
- 20.05.2015 r. – zebranie sprawozdawczo-wyborcze połączone z wyborem delegatów na Walny Zjazd PTNO we Wrocławiu.
- 24-27.05.2015 r. – prof. dr hab. Marek Gajewski przebywał z wizytą naukową na Uniwersytecie Aleksandro Stulginskio w Kownie (Litwa), w ramach ERASMUS programme Staff Teaching Mobility.
- 06-07.06.2015 r. – wyjazd studyjny do firmy „Dary Natury” w Korycinach, w którym wzięli udział członkowie OW PTNO, zainteresowani pracownicy Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu oraz studenci. Wyjazd miał na celu zapoznanie uczestników z nowoczesnymi technologiami produkcji surowca zielarskiego, uwzględniającymi zasady uprawy integrowanej i ekologicznej oraz zrównoważonego zbioru ziół ze stanowisk naturalnych. Uczestnicy spotkania zwiedzili Ogród Zielarski, w którym znajduje się obecnie ponad 100 różnych gatunków roślin leczniczych. Mieli także okazję skorzystania z terapeutycznych właściwości roślin olejkowych, spędzając czas w zakątku aromaterapeutycznym.
- 16-18.09.2015 r. – w ramach konferencji 3rd International Scientific Conference: Medicinal, Aromatic and Spice Plants, 20th Specialized Seminar with International Participation: Actual Aspects of Growing, Processing and Use of Medicinal, Aromatic and Spice Plants oraz 20th Workshop of the Section of Natural Drugs of the Slovak Pharm, zorganizowanych przez Comenius University in Bratislava Faculty of Pharmacy, Department of Pharmacognosy and Botany oraz Slovak University of Agriculture in Nitra, Faculty of Agrobiological Sciences and Food Resources, Department of Sustainable Agriculture and Herbolology, dr Wiesława Rosłon wygłosiła referat pt. “Yielding and quality of plantain (Plantago major L.) raw material in the second year of cultivation”. Współautorami referatu byli: prof. dr hab. Ewa Osińska – członek OW PTNO oraz Daria Sikora i Łukasz Gontar.
- 21.10.2015 r. – powakacyjne zebranie OW PTNO. Przewodniczący dr hab. Dariusz Wrona przedstawił sprawozdanie z IV Zjazdu PTNO oraz podkreślił, że Oddział Warszawski będzie organizatorem V. Jubileuszowego Zjazdu w roku 2019. Ustalono także termin kolejnego spotkania (w grudniu 2015 r.) oraz tematy referatów, które będą na nim wygłoszone.

Oddział we Wrocławiu

W pierwszym półroczu 2015 roku członkowie Wrocławskiego Oddziału PTNO uczestniczyli bądź byli organizatorami licznych przedsięwzięć związanych z popularyzacją wiedzy ogrodniczej. Przeprowadzono szereg zebrań organizacyjnych związanych z przygotowaniem IV Zjazdu PTNO oraz kilka wyjazdów terenowych:

- 09.01.2015 r. – ogłoszone zostały dwa referaty gości z Chin z Hunan University of Science and Technology:
 - „Education on Hunan University” – autorstwa Ou Yang Ling;
 - „China culture” – zaprezentowany przez Xiang Ya Wei;
- 20.03.2015 r. – zorganizowano wyjazd do HEDRO FARMS POLSKA Sp. z o.o. w Sadkowie, gdzie zwiedzano przechowalnię oraz sortownie warzyw cebulowych i korzeniowych.
- 17.04.2015 r. – wizyta w gospodarstwie ogrodniczym Carota Sp. z o.o. w Bardzie, firmie specjalizującej się w uprawie marchwi, cebuli, pora i selera. Zapoznano się z najnowocześniejszymi rozwiązaniami z zakresu przechowalnictwa oraz przygotowania warzyw do sprzedaży (automatyczne myjnie, sortownie i pakowanie).
- 22.05.2015 r. – zorganizowano wyjazd do arboretum w Wojsławicach, gdzie podziwiano kolekcję azalii i różaneczników oraz innych roślin ozdobnych.
- 29.05.2015 r. – zorganizowano wyjazd do gospodarstwa AGRAR MAGNICE Sp. z o.o. w Magnicach, specjalizującego się w produkcji szparagów oraz gospodarstwa Agro-Polen Warzywa Sp. z o.o. w Chociwelu, w którym uprawiany jest szpinak nasienny, cykorii do pędzenia i cebula.
- 11.06.2015 r. – odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze, podczas którego przeprowadzono wybory zarządu Oddziału na kadencję 2015-2019 oraz wybrano delegatów na Walne Zebranie PTNO.
- 14-16.09.2015 r. – odbył się we Wrocławiu IV Zjazd PTNO połączony z Ogólnopolską Konferencją Naukową pt.: „Postęp w ogrodnictwie dla poprawy jakości życia i ochrony środowiska”.
- 23.10.2015 r. – odbyło się zebranie, na którym dr inż. Piotr Chohura wygłosił referat pt. „Produkcja ogrodnicza w Korei Północnej”.
- 27.11.2015 r. – ogłoszone zostały dwa referaty:
 - „Wrażenia ogrodnicze z podróży do Korei Północnej” – dr Piotr Chohura;
 - „Flora (i trochę fauny) Karaibów” – dr Katarzyna Wróblewska;
- 08.12.2015 r. – dr hab. Igor Dydiv z Uniwersytetu Rolniczego w Dublanach zaprezentował wykład pt. „Produkcja warzyw na Ukrainie”.

Ponadto członkowie Wrocławskiego Oddziału PTNO byli współorganizatorami i uczestnikami wyjazdu do Ogrodów Królewskich w Londynie.

SPRAWOZDANIA Z SYMPOZJÓW, KONFERENCJI, SEMINARIÓW I SPOTKAŃ

XI Międzynarodowe Targi Agrotechniki Sadowniczej (MTAS) FruitPRO 2015

W dniach 15-16 stycznia 2015 r. w Centrum Wystawienniczym EXPO XXI w Warszawie odbyły się XI Międzynarodowe Targi Agrotechniki Sadowniczej, zorganizowane przez firmę BASF, we współpracy z Katedrą Sadownictwa SGGW. Targi połączone były z konferencją naukową pt. „Czynniki wpływające na plonowanie i jakość owoców roślin sadowniczych”, na której wygłoszone zostały następujące referaty naukowe i popularnonaukowe: „Kierunki zmian na rynku jabłek w obliczu rosyjskiego embarga” (Makosz E.), „Rynek jabłek w obliczu rosyjskiego embarga” (Maliszewski M.), „Znaczenie nawożenia pozakorzeniowego w uprawie drzew owocowych” (Wójcik P.), „Możliwości towarowej produkcji owoców aktinidii – MiniKiwi” (Latocha P.), „Efektywna produkcja owoców truskawki, maliny i jeżyny pod osłonami” (Orzeł A.), „Uprawa borówki wysokiej pod osłonami” (Ścibisz K.), „Patogeny borówki wysokiej – diagnostyka, monitoring i zapobieganie” (Meszka B.), „Porównanie systemów prognozowania parcha jabłoni” (Masny S.), „Nowe rozwiązania w ochronie przed parchem jabłoni” (Hauptmann S.), „Odmiany jabłek do produkcji cy-

dr i zagęszczonego soku oraz odmiany gruszek do produkcji perry” (Przybyła A.A.), „Produkcja cydru w Polsce na uproszczonych zasadach, w świetle obowiązujących przepisów” (Porowski T.), „Europejski rynek jabłek w przyszłości” (Schwartau H.), „Najważniejsze mutanty odmiany ‘Gala’” (Baab G.), „Innowacyjne technologie przechowalnicze i ich wpływ na jakość jabłek” (Rutkowski P.), „Sposoby poprawy jakości jabłek” (Tomala K., Jaumień F., Dziuban R., Wasiak P., Witkowska K., Jeziorek K., Sharafi A., Stępniewska M.), „Warunki uzyskania wysokiej jakości jabłek odmian czerwonoowocowych” (De Witt J.).

Na MTAS swoje stoiska prezentował Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach, Ośrodek Elitarnego Materiału Szkółkarskiego w Prusach oraz Spółki Instytutu: Sadowniczy Zakład Doświadczalny IO Brzezina i Kwaciarski Zakład Doświadczalny IO Nowy Dwór.

*dr Wiesława Rosłon
dr Bogumiła Badek*

58. Ogólnopolska Konferencja Ochrony Roślin Sadowniczych

Konferencja odbyła się 19 lutego 2015 r. w Centrum Wystawienniczym EXPO XXI w Warszawie pod hasłem „Ochrona roślin sadowniczych w świetle potrzeb rynku krajowego oraz nowych możliwości eksportu”. Jej organizatorami byli: Zakład Ochrony Roślin Sadowniczych i Dział Wspomagania Nauki Instytutu Ogrodnictwa, firma Bayer CropScience oraz Komitet Ochrony Roślin Polskiej Akademii Nauk. Honorowy Patronat nad Konferencją objął Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Marek Sawicki. Oficjalnego otwarcia konferencji dokonał dyrektor Instytutu Ogrodnictwa – prof. dr hab. Franciszek Adamicki oraz dyrektor firmy Bayer CropScience Polska – Christophe Dumont. W imieniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił mgr Tadeusz Kłos, Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Dr Bogusław Rzeźnicki, zastępca dyrektora Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin MRiRW, omówił aktualne zagadnienia dotyczące ochrony roślin sadowniczych po pierwszym roku od wprowadzenia obligatoryjnego stosowania zasad integrowanej ochrony roślin. Wyniki nadzoru PIORiN w zakresie ochrony roślin przedstawił mgr Tadeusz Kłos. W ko-

lejnych wystąpieniach omówione zostały najważniejsze problemy ochrony roślin sadowniczych przed chorobami, szkodnikami i chwastami oraz zagadnienia dotyczące chorób przechowalniczych, pozostałości środków ochrony roślin, chorób i szkodników roślin jagodowych, a także zmian w Programie Ochrony Roślin Sadowniczych na rok 2015. Mgr T. Gasparski z firmy Bayer omówił wyniki badań i perspektywy stosowania fungicydu Luna Experience 400SC w ochronie sadów. W trakcie konferencji przedstawiono również wyniki badań nad prognozowaniem parcha jabłoni, odpornością przedziorków i mszyc w sadach jabłoniowych na środki ochrony roślin oraz nad obawami konsumentów owoców przed pozostałościami środków ochrony roślin. Na szczególne podkreślenie zasługuje referat prof. B. Łabanowskiej o wykryciu w Polsce bardzo groźnego szkodnika inwazyjnego *Drosophila suzukii*. Przedstawiciel firmy Bayer zaprezentował nowy projekt Vademecum dotyczący integracji działań w ochronie jabłek w Polsce.

dr Bogumiła Badek

Targi Sadownictwa i Warzywnictwa (TSW) 2015

W dniach 19-20 lutego 2015 roku w Warszawskim Centrum EXPO XXI odbyła się V edycja Targów Sadownictwa i Warzywnictwa. Ich organizatorem była Oficyna Wydawnicza Oikos Sp. z o.o. Patronat honorowy nad Targami objęło Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a merytoryczny – Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach. Jednym z punktów programu było wręczenie nagród im. Profesora Szczepana A. Pieniżka przez dyrektora Instytutu Ogrodnictwa i jednocześnie przewodniczącego Kapituły – prof. dr. hab. Franciszka Adamickiego. Nagrody za innowacyjne produkty przeznaczone dla produkcji sadowniczej i warzywniczej przyznane zostały za: System Analizy Wzrostu Roślin Paskal – firmie Agrofirm Poland (I miejsce), za nawóz TOP-PHOS® zawierający nową formę fosforu – firmie Timac Agro Polska (II miejsce) oraz za fungicyd Luna Sensation 500 SC do ochrony truskawek firmie Bayer CropScience (III miejsce).

Podczas Targów odbyło się kilka konferencji branżowych związanych z produkcją ogrodniczą: V Krajowe Forum Grup Producentów Owoców i Warzyw, Technika w ogrodnictwie, Warzywa polowe, Uprawy pod osłonami, sesja projektu HortiEnergia Magazynowanie nadwyżek ciepła w uprawach pod osłonami, realizowanego w Instytucie Ogrodnictwa, 58. Ogólnopolska Konferencja Ochrony Roślin Sadowniczych „Ochrona roślin sadowniczych w świetle potrzeb rynku krajowego oraz nowych możliwości eksportu”, Sadownicze Forum Ekonomiczne, Agrotechniczna Konferencja Sadownicza oraz Konferencja Truskawkowa. Wśród wystawców TSW swoje stoiska miał również Instytut Ogrodnictwa wraz z Ośrodkiem Elitarne-go Materiału Szkółkarskiego w Prusach oraz spółkami: Sadowniczym Zakładem Doświadczalnym IO Brzezna, Kwia-ciarskim Zakładem Doświadczalnym IO Nowy Dwór oraz WZD Pszczyna.

dr Bogumiła Badek

II Konferencja Naukowa „Biostymulatory w nowoczesnej uprawie roślin”

W dniach 25-26 lutego 2015 r. odbyła się II Konferencja Naukowa pt. „Biostymulatory w nowoczesnej uprawie roślin”. Jej organizatorami były Katedra Roślin Warzywnych i Lecznicznych oraz Samodzielny Zakład Przyrodniczych Podstaw Ogrodnictwa, Wydział Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu SGGW. Honorowy patronat nad konferencją objął JM Rektor SGGW prof. dr hab. Alojzy Szymański. Prof. dr hab. Janina Gajc-Wolska była wiceprzewodniczącą Komitetu Naukowego konferencji, a jego członkami m.in. prof. dr hab. Marek Gajewski, prof. dr hab. Ewa Osińska, prof. dr hab. Kazimierz Tomala, dr hab. Marzena Wińska-Krysiak i dr hab. Dariusz Wrona. Członkowie OW PTNO także aktywnie uczestniczyli w organizacji Konferencji oraz zaprezentowali wyniki swoich badań: „Plonowanie trzech odmian truskawki w zależności od zastosowanych biostymulatorów i nawożenia” (Glinicki R., **Jadczuk-Tobiasz E.**), „Oddziaływanie laminaryny na kondycję roślin pomidora szklarniowego i tolerancję na roślinożerne roztocze” (Karolczyk S., Kielkiewicz M., **Kowal-**

czyk K., Metera A., **Przybył J.L.**, **Gajc-Wolska J.**), „Wpływ Nano Active i Nano Active Forte na plonowanie i jakość marchwi, papryki i pomidora w uprawie polowej i pod osłonami” (Mazur K.Z., Niedzińska M., **Gajc-Wolska J.**, Sitarrek M.), „Wpływ nawozów wapniowych InCa oraz Folical na jakość i skład chemiczny sałaty masłowej po przechowywaniu” (Metera A., Wtulich J., **Gajc-Wolska J.**, Mazur K.Z., Niedzińska M., Goszczycki K.), „Wpływ traktowania cebuli zwyczajnej i szalotki preparatem Goemar Goteo na masę roślin i plon cebul” (Pudżanowska M., Orliński P., **Gajewski M.**), „Wpływ preparatu Goemar BM 86 na plon i jakość jabłek odmiany ‘Gala Natali’ i ‘Red Jonaprince’” (**Wrona D.**, Burchacki M.), „Wpływ preparatu Asahi SL na wzrost, plonowanie i jakość owoców truskawki odmiany ‘Florence’” (**Wrona D.**, Jankowski K.), „Wpływ nawozów wapniowych InCa oraz Folical na plonowanie i jakość sałaty masłowej” (Wtulich J., Metera A., **Gajc-Wolska J.**, Mazur K.Z., Niedzińska M., Goszczycki K.).

dr Wiesława Rosłon

XIX Konferencja Szparagowa w Sielinku

Kolejna, już 19. konferencja szparagowa, odbyła się 17 marca 2015 r. i stanowiła kontynuację organizowanych w Nowym Tomyślu Międzynarodowych Konferencji Szparagowych. Nie miała w nazwie przymiotnika „międzynarodowa”, ale miała takie akcenty. Jednym z wykładowców

był Gary Bradbury, doradca w zakresie uprawy szparaga w Anglii. Wśród wystawców byli przedstawiciele takich firm jak Bejo Zaden Poland, Planasa czy Rosen Deutsche Spargelzucht oferujących nasiona i karpę. Firma PHU Puch prezentowała opakowania foliowe Xtend, pozwalające

dłużej zachować świeżość i wartości odżywcze, a firmy Ceres i Europlastic folie do przyspieszania zbiorów. Uczestnicy konferencji mieli również okazję zobaczenia wystawy maszyn, wśród których była m.in. dwurzędowa sadzarka do szparagów.

Tematyka konferencji była bardzo urozmaicona, zgodnie z zainteresowaniami i oczekiwaniami producentów. Omówiono m.in. ekonomiczne zagadnienia produkcji szparagów i możliwości uzyskania dopłat unijnych. Szczególnie ważne dla producentów były referaty na temat ochrony szparaga przed chorobami i szkodnikami oraz głównych błędów przy zakładaniu szparagarni. Omówio-

no także aspekty prawne zatrudniania pracowników sezonowych do zbioru szparagów oraz możliwości uzyskania certyfikatów jakościowych. Gary Bradbury przedstawił produkcję szparaga w Anglii oraz w Peru, które jest drugim po Chinach największym producentem tego warzywa w świecie.

Prace konferencyjne zostały opublikowane w materiałach konferencyjnych.

*mgr Anna Zaworska,
prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski*

Spotkanie inaugurujące utworzenie „Polskiej Platformy Technologicznej dla Innowacji w Sektorze Ogrodniczym”

17 marca 2015 r. w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach odbyło się spotkanie inaugurujące utworzenie „Polskiej Platformy Technologicznej dla Innowacji w Sektorze Ogrodniczym”. Uczestniczyło w nim ponad 100 osób reprezentujących 18 jednostek naukowych oraz 74 podmioty gospodarcze i organizacje ogrodnicze. Celem powołania Platformy jest zintensyfikowanie współpracy, inicjowanie i integrowanie działań na rzecz innowacji w produkcji, przechowywaniu i przetwarzaniu produktów ogrodniczych oraz stawienie czoła wyzwaniom określonym w Strategii Europa 2020, w tym tworzeniu Europejskich Platform Technologicznych służących osiągnięciu

znacznych efektów wzrostu gospodarczego. Tworzenie tych innowacji wzmocni współpracę jednostek naukowych z produkcją ogrodniczą, przemysłem spożywczym, farmaceutycznym i maszynowym dzięki współkształtowaniu planów oraz strategii na poziomie krajowym i europejskim, a także realizacji wspólnych projektów. Na zakończenie spotkania przedstawiciele jednostek naukowych, podmiotów gospodarczych i organizacji ogrodniczych, podpisali umowę o ustanowieniu „Polskiej Platformy Technologicznej dla Innowacji w Sektorze Ogrodniczym”.

dr Bogumiła Badek

Ogólnopolska Konferencja „Innowacyjne technologie dla polskiego ogrodnictwa”

23 kwietnia 2015 r. odbyła się Ogólnopolska Konferencja „Innowacyjne technologie dla polskiego ogrodnictwa” zorganizowana w Centralnej Bibliotece Rolniczej (CBR) w Warszawie przez Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach. Była to pierwsza z cyklu konferencji upowszechnieniowo-wdrożeniowych, jakie organizują w tym roku wszystkie instytuty podległe resortowi rolnictwa, aby przybliżyć swoje osiągnięcia szerszej publiczności. Konferencję, która zgromadziła ponad 200 uczestników, otworzył Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Marek Sawicki oraz dyrektor Instytutu Ogrodnictwa – prof. dr hab. Franciszek Adamicki. W otwarciu uczestniczyła także podsekretarz stanu w MRiRW Zofia Szalczyk, inicjatorka cyklu konferencji w CBR. Podczas Konferencji zaprezentowano 9 referatów oraz 32 postery dotyczące najnowszych osiągnięć Instytutu Ogrodnictwa z zakresu sadownictwa, warzywnictwa, roślin ozdobnych i pszczelnictwa. W wydrukowanych materiałach konferencyjnych znalazły się streszczenia referatów i posterów oraz 9 innych doniesień, a także 38 ofert wdrożeniowych z ostatnich 2 lat.

Konferencji towarzyszyła wspólna konferencja prasowa Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marka Sawickiego oraz dyrektora Instytutu – Franciszka Adamickiego. Minister mówił m.in. o roli owadów zapylających w produkcji sadowniczej, znaczeniu zasobów genetycznych roślin dla zachowania cech ważnych gospodarczo, ekologicznych metodach produkcji owoców i warzyw oraz dużym znaczeniu Instytutu Ogrodnictwa dla rozwoju sektora ogrodniczego w Polsce. Dyrektor Adamicki wskazał na kilka najważniejszych osiągnięć Instytutu w ostatnich latach, takich jak wyhodowanie nowej odmiany porzeczki czarnej ‘Polares’ odpornej na wielkopąkowca porzeczkowego czy opracowanie kombajnu do zbioru owoców wiśni i śliwy. W konferencji prasowej uczestniczył także Mirosław Maliszewski – Poseł na Sejm RP i Prezes Związku Sadowników RP, który podkreślał ogromną rolę Instytutu Ogrodnictwa w rozwoju polskiego sadownictwa.

dr Bogumiła Badek

VII Ogólnopolskie Spotkanie Producentów Brzoskwiń i Moreli

26 kwietnia 2015 r. na Zamku Kazimierzowskim w Sandomierzu odbyło się VII Spotkanie Producentów Brzoskwiń i Moreli, które zgromadziło 300 uczestników. Współorganizatorami spotkania byli: Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach, Oddział w Sandomierzu „Centrum Ogrodnicze” oraz Starostwo Powiatowe w Sandomierzu. VII Ogólnopolskie Spotkanie Producentów Brzoskwiń i Moreli otworzyli: Dyrektor Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach – prof. dr hab. Franciszek Adamicki, Dyrektor Świętokrzyskiego Ośrodka

Doradztwa Rolniczego – Jarosław Mostowski oraz Starosta Powiatu Sandomierskiego – Stanisław Masternak. W trakcie spotkania zaprezentowano referaty obejmujące zagadnienia z zakresu agrotechniki sadów, odmianoznawstwa, ochrony drzew, warunków dobrego zapylenia kwiatów i dbałości o populacje owadów zapylających, ekonomicznych uwarunkowań produkcji oraz możliwości, jakie stwarza ekologiczna produkcja owoców.

dr Bogumiła Badek

Szparagowa Konferencja Prasowa

Z roku na rok zwiększa się w Polsce zarówno wielkość produkcji, jak i konsumpcji szparaga. Staje się on popularny również w tych częściach naszego kraju, w których dotychczas był prawie nieznan. Byłoby to niemożliwe bez udziału mediów w popularyzacji tego cennego warzywa i producentów, także nowych, którzy zareagowali na zapotrzebowanie rynku rozwojem produkcji. Dlatego też od ponad 20 lat Katedra Warzywnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu wspólnie z Polskim Związkiem Producentów Szparaga podejmuje działania mające na celu rozpowszechnianie wiedzy na temat tego warzywa.

Ogólnopolskie uroczyste otwarcie sezonu szparagowego połączone ze Szparagową Konferencją Prasową odbyło się 5 maja 2015 r. w Hotelu Rzymskim w Poznaniu. Spotkanie to miało szczególny charakter, ponieważ uczestniczyła w nim, licząca 8 osób, delegacja Chińskiego Związku Przedsiębiorców Szparagowych.

Konferencję zaszczyli swoją obecnością: poseł na Sejm Rzeczypospolitej – Waldy Dzikowski, Starosta Nowotomyski – Ireneusz Koziecki oraz Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego Marek Beer. Na konferencji prasowej mieliśmy zaszczyt powitać również władze Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, na czele z JM Rektorem prof. dr. hab. Grzegorzem Skrzypczakiem. Gośćmi Konferencji byli także przedstawiciele Urzędu Miasta Poznania, władz samorządowych Wielkopolski, Agencji Rynku Rolnego i Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego. Licznie reprezentowane były media – prasa, radio i telewizja, dzięki którym możliwe jest promowanie produkcji i spożycia smacznego, mającego wiele walorów prozdrowotnych warzywa, jakim jest szparag.

Po otwarciu konferencji przez Prezesa Polskiego Związku Producentów Szparaga – Mariana Jakobsze, głos zabrał Profesor Mikołaj Knaflewski, który powitał przybyłych gości oraz podał krótkie informacje na temat aktualnej sytuacji w produkcji szparaga w naszym kraju. Wzrosła ona do ponad 5 tys. ton. W produkcji i konsumpcji zwiększa się udział szparaga zielonego. Wzrost konsumpcji krajowej spowodował w pewnych okresach konieczność importu. Prof. Dr. Ye Jinsong z Pekieńskiej Akademii Nauk Rolniczych

Delegacja chińska wraz z JM Rektorem UP w Poznaniu i organizatorami konferencji

i Leśnych, i jednocześnie wiceprzewodniczący Chińskiego Związku Przedsiębiorców Szparagowych, stwierdził, że Chiny są obecnie największym producentem szparaga w świecie. Bardzo znacznie wzrosło spożycie szparaga w tym kraju i w przeliczeniu na jednego mieszkańca jest ono większe niż w Polsce. O zaletach szparaga i korzystnym wpływie na zdrowie człowieka, potwierdzonych badaniami przeprowadzonymi w Chinach, mówił Liu Cai, drugi przedstawiciel chińskiej delegacji. W Chinach z wypustek i pędów asymilacyjnych szparaga wytwarzanych jest wiele produktów. Niektóre z nich zaprezentowano na wystawie towarzyszącej konferencji, m.in.: herbatę, makaron, proszek nasenny, a także wódkę szparagową. Wystąpienia przedstawicieli z Chin tłumaczone były przez doktorantkę Katedry Warzywnictwa mgr inż. Wenjing Chen.

Przedstawiciele mediów mieli okazję do zadawania pytań i przeprowadzenia wywiadów. Konferencja prasowa połączona była z degustacją wyśmienitych potraw ze szparagów, przygotowanych przez kucharzy Hotelu Rzymskiego. Były wśród nich zupy ze szparagów, mięsa i ryby z dodatkiem tego warzywa, placki szparagowo-ziemniaczane czy szparagi kiszzone.

Prezentacja produktów wytwarzanych w Chinach ze szparagów
(fot.: mgr Anna Zaworska)

Delegacja Chińskiego Związku Przedsiębiorców Szparagowych była goszczona m.in. w stacji doświadczalnej w Marcelinie. Goście zostali zapoznani z Wydziałem Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu i Katedrą Warzywnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Mieli też możliwość obejrzenia doświadczeń szparagowych. Zwiedzili ponadto nowoczesną cieplarnię aktywną BBBLs, wybudowaną w ramach projektu „Food to Waste to Food” (F2W2F).

Podczas pobytu na Uczelni delegacja z Chin została też zapoznana z działalnością Katedry Biotechnologii i Mikrobiologii Żywności UP w Poznaniu oraz oprowadzona

Konferencja prasowa połączona z degustacją potraw ze szparagów
(fot.: mgr Anna Zaworska)

po Stacji Pilotowej Biotechnologii. Gościom umożliwiono również zwiedzenie kilku szparagarni i zapoznanie się z produkcją tego warzywa w naszym kraju, a także w Niemczech i we Włoszech. W ramach programu przygotowanego przez prof. dr. hab. Mikołaja Knaflęwskiego i mgr inż. Wenjing Chen goście mieli również możliwość poznania atrakcyjnych turystycznie miejsc i obiektów w wymienionych krajach.

*mgr Anna Zaworska
prof. dr hab. Mikołaj Knaflęwski*

Konferencja „Naturalne i syntetyczne produkty zapachowe i kosmetyczne”

W dniach 24-26 czerwca 2015 r., w Łodzi, odbyła się konferencja pt. „Naturalne i syntetyczne produkty zapachowe i kosmetyczne”. W tematykę konferencji wpisane były zagadnienia dotyczące izolacji, syntezy, analizy składu chemicznego oraz określania struktury, właściwości biologicznych i zastosowania naturalnych i syntetycznych aromatów spożywczych, a także surowców i produktów kosmetycznych. W Komitecie Naukowym tej konferencji pracowała prof. dr hab. Ewa Osińska. Była ona również przewodniczącą jednej z sesji naukowych oraz współautorką pracy pt. „Wpływ metody izolacji na ilość i jakość

olejków eterycznych z wybranych surowców zielarskich” (pierwszym autorem był mgr inż. Łukasz Gontar). Ponadto na konferencji mgr inż. Monika Sitarek wygłosiła referat pt. „Zawartość i skład olejku eterycznego świeżych pędów pietruszki naciowej (*Petroselinum sativum* L. ssp. *crispum*) w zależności od odmiany i terminu zbioru”, którego współautorami byli: prof. Marek Gajewski, dr Olga Kosakowska oraz Ewelina Ostrowska.

dr Wiesława Rosłon

XVIII Dzień Otwartych Drzwi Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach – Sad Doświadczalny w Dąbrowicach

24 czerwca 2015 roku odbył się XVIII Dzień Otwartych Drzwi Instytutu Ogrodnictwa w Sadzie Doświadczalnym w Dąbrowicach, nad którym honorowy patronat objął Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Marek Sawicki. Partnerami spotkania byli: firma Bayer CropScience, Stowarzyszenie Branży Grzybów Uprawnych oraz Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw. Patronat medialny nad imprezą objęły czasopisma wydawnictwa Plantpress: „Miesięcznik praktycznego sadownictwa SAD”, „Hasło ogrodnicze”, „Truskawka, malina, jagody”, „Informator sadowniczy” oraz portal ogrodo.info.pl. Oficjalnego otwarcia dokonał Dyrektor Instytutu Ogrodnictwa – prof. dr hab. Franciszek Adamicki, który powitał przybyłych gości. Wśród nich byli m.in. przedstawiciele MRiRW – Wojciech Hałdaś, Naczelnik Wydziału Hodowli Roślin i Nasiennictwa oraz Krystyna Nyga z Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin, Roman Jagieliński – były wicepremier, Witold Boguta – prezes Krajowego Związku Grup Producentów Owoców i Warzyw oraz prezes zarządu głównego Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Ogrodnictwa – Jerzy Wizner. W ramach „Letnich wykładów

w sadzie” swoje prelekcje wygłosili: dr hab. Beata Meszka, prof. IO oraz dr hab. Barbara H. Łabanowska, prof. IO na temat aktualnych problemów ochrony sadów przed chorobami i szkodnikami, dr Grzegorz Doruchowski – nt. bioremediacji, dr hab. Elżbieta Rozpara, prof. IO – nt. produkcji ekologicznej, prof. dr hab. Waldemar Treder – nt. serwisu nawodnieniowego oraz mgr Tomasz Golis – nt. mało znanych gatunków sadowniczych. Dużym zainteresowaniem cieszyła się również prezentacja 25 doświadczeń prowadzonych w Sadzie, w ramach której zgromadzeni zwiedzali kwatery z różnymi gatunkami roślin sadowniczych. Zainteresowane osoby mogły uzyskać fachowe porady związane z danym gatunkiem. Podczas Dnia Otwartych Drzwi zaprezentowano dwa projekty badawcze realizowane w Instytucie Ogrodnictwa – EkoTech Produkt oraz HortiEnergia.

W tegorocznym Dniu Otwartych Drzwi wzięło udział ok. 700 osób, wśród których byli sadownicy, producenci owoców, przetwórcy oraz przedstawiciele służb doradczych z całej Polski.

dr Bogumiła Badek

Dzień Otwartych Drzwi Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach na polach doświadczalnych upraw warzywnych

23 lipca 2015 roku na polach doświadczalnych upraw warzywnych w Skierniewicach odbył się Dzień Otwartych Drzwi Instytutu Ogrodnictwa, zorganizowany pod honorowym patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Marka Sawickiego. Partnerami tegorocznego spotkania były Stowarzyszenie Branży Grzybów Uprawnych oraz Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw, a patronami medialnymi czasopisma „Warzywa”, „Hasło Ogrodnicze” oraz portal ogrodo.info.pl wydawnictwa Plantpress. Oficjalnego otwarcia dokonała prof. dr hab. Małgorzata Korbin – dyrektor Instytutu Ogrodnictwa, która serdecznie powitała zgromadzonych gości. Byli wśród nich m.in. przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi: Wojciech Hałdaś – naczelnik Wydziału Hodowli Roślin i Nasiennictwa oraz Krystyna Nyga z Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin, Marszałek Województwa Łódzkiego – Witold Stępień oraz Wojewoda Łódzki – Jolanta Chęłmińska. Podczas „Letnich wykładów” dotyczących prac obecnie prowadzonych w Instytucie Ogrodnictwa z zakresu roślin warzywnych prof. dr hab. Józef Robak omówił aktualne problemy ochrony upraw warzywnych przed chorobami, a dr Piotr Szafranek – przed szkodnikami, prof. dr hab. Franciszek Adamicki – przedstawił prognozy trwałości przechowalniczej warzyw w sezonie 2015/2016, mgr Renata Nowak – główne kierunki hodowli

marchwi, a dr Maria Grzegorzewska – korzyści i zagrożenia technologii minimalnego przetwarzania warzyw. Po części wykładowej uczestnicy Dnia Otwartych Drzwi mieli okazję zwiedzić doświadczenia szklarniowe i tunelowe z pomidorami w uprawie bezglebowej, doświadczenia na mikropoletkach – ze środkami ulepszania gleby, m.in. do redukcji zanieczyszczeń (projekt BIOREWIT), doświadczenia z uprawą papryki w tunelach oraz doświadczenia nawozowe. Zainteresowane osoby mogły również zapoznać się z doświadczeniami prowadzonymi w Samodzielnej Pracowni Grzybów Uprawnych, a także z doświadczeniami z herbolodii, genetyki i hodowli roślin warzywnych oraz entomologii. Odbyły się ponadto pokazy z zakresu różnych technik opryskiwania upraw warzywnych.

Na Dniu Otwartych Drzwi Instytutu Ogrodnictwa obecni byli producenci i przetwórcy warzyw, przedstawiciele instytutów badawczych i uczelni wyższych, zrzeszone grupy producenckie oraz przedstawiciele Ośrodków Doradztwa Rolniczego z różnych rejonów Polski. W spotkaniu uczestniczyły również firmy oferujące środki ochrony roślin, nawozy oraz technologie wykorzystywane w warzywnictwie, a także wydawnictwa branżowe, w tym Oficyna Wydawnicza Oikos oraz Polskie Wydawnictwo Rolnicze.

dr Bogumiła Badek

XX Dzień Melona

12 sierpnia 2015 r. na polu doświadczalnym „WOLICA” po raz dwudziesty odbył się dzień drzwí otwartych, zorganizowany przez Katedrę Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin SGGW wraz z Sekcją Hodowli Roślin, Nasiennictwa i Biotechnologii Oddziału Warszawskiego PTNO. W „XX Dniu Melona” uczestniczyło ponad 80 osób. Na spotkanie przybyli goście honorowi: prof. Doktor Honoris Causa SGGW J. Boczek, rektorzy SGGW, hodowcy (m.in. z firm PlantiCo i „Spójnia” Nochowó), naukowcy, pracownicy COBORU, producenci, przedsiębiorcy, pracownicy SGGW, doktoranci i studenci. Goście, jak co roku, wysłuchali informacji o badaniach i nowościach odmianowych. Prezentację trzech nowych odmian (pomidora gałązkowego o owocach pomarańczowych – proponowana nazwa – ‘Agent’, cukini – proponowana nazwa – ‘Premiera’ i arbuza

– proponowana nazwa – ‘Pirat’) oraz omówienie prac badawczych prowadzonych na polu doświadczalnym przeprowadził dr hab. G. Bartoszewski, zgrabnie nawiązując do prac podjętych w Muzeum w Wilanowie, mających na celu odtworzenie gatunków roślin wykorzystywanych w kuchni króla Jana III Sobieskiego. Okazuje się, że już w owych czasach jadano melony, ale były one uprawiane wówczas tylko w oranżeriach. Współczesne odmiany melonów mogą być uprawiane w polu ze względu na podniesioną tolerancję na chłody. Po degustacji 12 potraw z melona (sałatki, desery, ciasto) uczestnicy spotkania zaznajomili się z doświadczeniami prowadzonymi w warunkach polowych i pod osłonami.

prof. dr hab. Katarzyna Niemirowicz-Szczytt

Seminarium Naukowe pt. „Hortiterapia jako terapia wspomagająca rehabilitację dzieci i dorosłych”

W dniach 24-25 sierpnia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim odbyło się II Krajowe Seminarium Naukowe pt. „Hortiterapia jako terapia wspomagająca rehabilitację dzieci i dorosłych”, na którym wygłoszono następujące referaty: „Wykorzystanie hortiterapii w pracy z pacjentami dotkniętymi chorobą Alzheimera” (Magda Majdak Centrum Alzheimera, Izabela Zalewska-Kantek), „Czarodziejska moc ogrodów w rewalidacji dzieci niepełnosprawnych” (Iwona Jędruszczuk), „Zajęcia z osobami dotkniętymi chorobą Alzheimera” (Joanna Bastek, Agnieszka Dobosz-Szmigiel), „THRIVE – historia i funkcjonowanie. Angielska organizacja charytatywna stosująca i propagująca hortiterapię w Anglii” (Anna Kalina-Gagnelid), „Zielona i Niebieska terapia w niemieckich uzdrowiskach na przykładzie Kurortu Bad Bevensen” (Agnieszka Jaszczak), „Rośliny zapomniane i mniej znane w hortiterapii” (Joanna Majkowska-Gadomska, Emilia Mikulewicz), „Ściana wertykalna wykorzystywana w hortiterapii” (Jacek Mojski), „Nawierzchnie bezpieczne w ogrodach terapeutycznych” (Henryk Kociel), „Wykorzystanie hortiterapii w stymulacji polimodalnej pacjentów neurologicznych” (Małgorzata Pliszka, Teresa

Wiśniewska), „Kwiaty w polisensoryce u dzieci” (Beata Płoszaj-Witkowska), „Wykorzystanie elementów hortiterapii w interdyscyplinarnej terapii pacjentów z dysfunkcjami mózgu” (Mariusz Warachim, Aleksander Kolański), „Inspiracje w hortiterapii: rośliny naszych przodków” (Kinga Młyńska, Artur Dobrowolski), „Działania hortiterapeutyczne na przykładzie Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie” (Sylwia Góźdź, Grażyna Zawisłak, Elżbieta Waniurska, Justyna Dejneka, Katarzyna Czerwonka, Beata Dec), „Hortiterapia w gospodarstwie agroturystycznym” (Zbigniew Legat), „Miasto-ogród jako element rehabilitacji niepełnosprawności wielokulturowej na przykładzie miasta Monachium” (Wojciech Słomka).

W drugim dniu Seminarium przeprowadzono warsztaty pt. „Malowanie roślinami” – mgr Teresa Jagielska oraz „Alternatywne sposoby zastosowania ziół w życiu codziennym i terapii” – Joanna Majkowska-Gadomska, Kinga Młyńska.

dr hab. Anna Bieniek

XIX Dzień Otwarty w Sadzie Doświadczalnym SGGW w Wilanowie

6 września 2015 roku odbyło się coroczne ogólnopolskie spotkanie zatytułowane „XIX Dzień Otwarty w Sadzie Doświadczalnym SGGW w Wilanowie”. Jego organizatorem była Katedra Sadownictwa SGGW w Warszawie. W ramach spotkania odbyła się konferencja naukowa pt. „Czynniki wpływające na plonowanie i jakość owoców roślin sadowniczych”. Zgromadzonych gości przywitał prof. dr hab. Kazimierz Tomala, który zaprezentował sylwetkę prof. Franciszki Jaumień, wieloletniego pracownika Katedry Sadownictwa SGGW w Warszawie. Pani Profesor w roku 2015 obchodziła 90. rocznicę urodzin. Z tej okazji na ręce Jubilatki gratulacje i podziękowania za wieloletnią pracę złożył Rektor SGGW w Warszawie – prof. A. Szymański oraz pracownicy Katedry Sadownictwa. Na konferencji zaprezentowane zostały następujące zagadnienia: „Wzrost, plonowanie oraz jakość jabłek odmiany ‘Jonagored’ a nawożenie azotem” (Kowalczyk W., Wrona D., Przybyłko S.), „Wpływ grzybów mikoryzowych na stan odżywienia jabłoni w uprawie ekologicznej” (Przybyłko S., Wrona D., Molska-Kawulok K., Kowalczyk W.), „Regulacja wzrostu wegetatywnego jabłoni” (Jadczuk-Tobiasz E.,

Krawczyk T., Czerwiński Ł., Miziński T.), „Wpływ podcinania korzeni i stosowania preparatu Regalis 10 WG na wzrost i plonowanie drzew odmian ‘Ligol’ i ‘Idared’” (Tomala K., Lachowicz M.), „Ograniczanie ordzawienia jabłek i poprawa jakości plonu odmiany ‘Golden Delicious’” (Tomala K., Sobczyńska M., Dziuban R.), „Historyczne odmiany jabłoni i gruszy uprawiane w Polsce oraz ich obecne znaczenie” (Przybyła A.A.), „Osiągnięcia w hodowli odmian jabłoni odpornych na parcha”, (Pitera E.), „Odmiany kolumnowe jabłoni” (Piesterzeniewicz C.), „Czereśnie wysokiej jakości – klucz do sukcesu” (Szpadzik E.), „Zastosowanie preparatów biostymulujących (poliamin) w uprawie truskawki” (Kumorek D., Jadczuk-Tobiasz E.), „Minikiwi – owoc przyszłości” (Krupa T., Czarnecka M., Ciunajko K.), „Wpływ etylenu i 1-MCP na pozbiornicze dojrzewanie jabłek” (Ogłodzińska U., Tomala K.), „Wpływ warunków i czasu przechowywania na jakość i zdolność przechowalniczą jabłek odmiany ‘Red Cap’” (Tomala K., Smolarski Ł.), „Wpływ 1-MCP na jakość przechowalniczą owoców borówki wysokiej (*Vaccinium corymbosum* L.) odmiany ‘Elliot’” (Krupa T., Buraczyńska A.).

dr Wiesława Rosłon

XXXVIII Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw XVIII Targi Ogrodniczo-Rolne

W dniach 19-20 września 2015 r. odbyło się XXXVIII Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw oraz XVIII Targi Ogrodniczo-Rolne, których współorganizatorem wraz z Miastem Skierniewice oraz Powiatem Skierniewickim był Instytut Ogrodnictwa. Patronat nad Świętem objął Marszałek Województwa Łódzkiego – Witold Stępień, a patronat honorowy Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Marek Sawicki, Wojewoda Łódzki – Jolanta Chełmińska, Ordynariusz Diecezji Łowickiej – Biskup Andrzej Franciszek Dziuba oraz Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Łódzkiego.

Instytut Ogrodnictwa zaprezentował Wystawę Kwiatów, Owoców i Warzyw połączoną z prezentacją roślin ozdobnych Kwiatarskiego Zakładu Doświadczalnego Instytutu Ogrodnictwa w Nowym Dworze. Forma i tematyka wystawy nawiązywała do hasła Święta – „Miasto kolorami malowane”. Przez dwa dni obchodów Skierniewickiego Święta pracownicy nauki Instytutu udzielali porad i konsultacji z zakresu sadownictwa, warzywnictwa, roślin ozdobnych i pszczelnictwa. Prezentowane były również projekty badawcze realizowane w Instytucie, w tym Programy Wie-

i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego”, „Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju”. W ramach realizacji zadania 1.7 Programu Wieloletniego – „Poszerzenie różnorodności gatunków i odmian roślin ogrodniczych na obszarach wiejskich oraz podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie znaczenia roślinnych zasobów genowych”, zorganizowano wystawę owoców, warzyw i roślin ozdobnych – pochodzących z kolekcji, zgromadzonych w Instytucie – połączoną z degustacją owoców. W ramach Wystawy zorganizowany został także IV Ogrodniczy Festiwal Nauki dla Najmłodszych. Równocześnie prowadzone były warsztaty artystyczne, plastyczne i florystyczne. Zarówno w sobotę, jak i niedzielę, wiele osób skorzystało z możliwości zwiedzenia Pałacu Prymasowskiego z przewodnikiem, opowiadającym niezwykle ciekawą historię tego miejsca.

dr Bogumiła Badek

XIV Seminarium naukowo-wdrożeniowe „Dyniowate – dla zdrowia”

1 października 2015 r. po raz czternasty odbyło się Seminarium naukowo-wdrożeniowe pod nazwą „Dyniowate – dla zdrowia” zorganizowane przez Katedrę Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin SGGW wraz z Sekcją Hodowli Roślin, Nasiennictwa i Biotechnologii Oddziału Warszawskiego PTNO na Polu Doświadczalnym w Wolicy. Zainteresowanie było ogromne – w spotkaniu uczestniczyło ok. 120 osób.

W programie seminarium były dwa wykłady. Dr Dorota Ogrodowska z UWM w Olsztynie zreferowała wyniki swoich badań nad „Charakterystyką fizykochemiczną i możli-

wością wykorzystania nasion dyni bezłupinowej”. Wiedza na ten temat jest ważna dla użytkowników oleju tłoczonego na zimno z nasion i mąki uzyskiwanej z nasion w firmie „Szarłat” współpracującej z KGHIBR. Drugi wykład, wygłoszony przez dr Teresę Kotlińską, dotyczył „Banku genów dla zachowania różnorodności biologicznej” i został przyjęty przez uczestników seminarium z dużym aplauzem. Pokaz bioróżnorodności na przykładzie owoców dyni i degustacja potraw z dyni dopełniły tematykę wykładów.

prof. dr hab. Katarzyna Niemirowicz-Szczytt

Międzynarodowe Targi Ogrodnicze Garden Arena w Ostródzie

W dniach 2-4 października 2015 roku w Expo Arena Mazury w Ostródzie odbyły się Targi Ogrodnicze Garden Arena, nad którymi patronat medialny objął Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Gustaw Marek Brzezin, a patronat merytoryczny – Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach. Pierwszego dnia targów odbyła się konferencja, na której prelegentami byli pracownicy nauki Instytutu Ogrodnictwa, w tym dyrektor IO – prof. dr hab. Małgorzata Korbin, która omówiła rolę Instytutu w nowoczesnym ogrodnictwie. Swoje wykłady przeprowadzili również: prof. dr hab. Edward Żurawicz – o hodowli roślin, prof. dr hab. Piotr Sobiczewski – o integrowanej produkcji roślin, prof. dr hab. Ryszard Hołownicki – o nowościach w technice ogrodniczej, dr Krzysztof Rutkowski – o nowoczesnym przechowywaniu i przetwórstwie, dr Jarosław Markowski – o roli owoców i warzyw w diecie człowieka, dr Agnieszka Stębowska – o mało znanych wa-

rzywach oraz dr Dariusz Sochacki – na temat ozdobnych roślin cebulowych oraz możliwości ich zastosowania. Podczas trzech dni trwania targów przybyli goście mieli okazję zapoznać się z licznymi firmami z branży ogrodniczej, oferującymi m.in. materiał roślinny i szkółkarski, narzędzia i maszyny ogrodnicze, podłoża i nawozy, systemy i urządzenia nawadniające oraz wydawnictwa. Wśród wystawców swoje stoisko miał również Instytut Ogrodnictwa, który na powierzchni 100 m² zaprezentował kompozycje florystyczne, owoce i warzywa oraz swoje wydawnictwa. Na targach obecne były również wszystkie spółki Instytutu – Ośrodek Elitarnego Materiału Szkółkarskiego w Prusach, Sadowniczy Zakład Doświadczalny IO w Brzeznej, Kwiatciarski Zakład Doświadczalny IO w Nowym Dworze oraz WZD w Pszczynie.

dr Bogumiła Badek

Konferencja Naukowo-Wdrożeniowa „Innowacje w uprawie pomidora i ogórka pod osłonami”

3 listopada 2015 roku odbyła się Konferencja Naukowo-Wdrożeniowa pt. „Innowacje w uprawie pomidora i ogórka pod osłonami”, zorganizowana przez Katedrę Roślin Warzywnych i Leczniczych Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu SGGW oraz firmy Rijk Zwaan, Philips, Grodan i Koppert. W spotkaniu wzięło udział ponad 130 osób, które miały okazję zapoznać się z potencjałem naukowo-badawczym Katedry. Uczestnicy obejrzeli także doświadczenia prowadzone w szklarni Katedry, dotyczące tematyki doświetlania ogórka w uprawie pod osłonami, oraz wysłuchali 5 referatów. Pierwszy z nich zatytułowany „Dynamika plonowania i efektywność do-

świetlania ogórka w uprawie zimowej” – wygłosiła Katarzyna Kowalczyk – członek OW PTNO.

Inne zaprezentowane referaty to: „LED – nowoczesne technologie doświetlania upraw szklarniowych” (M. Król, Philips), „Odpowiedni dobór odmian pomidora i ogórka do uprawy doświetlanej w szklarni” (P. Opióła, Rijk Zwaan), „Uprawa precyzyjna w produkcji warzyw pod osłonami” (K. Grabowska-Topczewska, Grodan), „Wykorzystanie metod ochrony biologicznej w nowoczesnej uprawie warzyw pod osłonami” (P. Kloc, Koppert).

dr Wiesława Rosłon

Ogólnopolskie Seminarium Naukowe pt. „Współczesne kierunki badań nad roślinami ozdobnymi w Polsce”

22 października 2015 r. odbyło się w Krakowie, na Wydziale Biotechnologii i Ogrodnictwa Uniwersytetu Rolniczego Ogólnopolskie Seminarium Naukowe pt. „Współczesne kierunki badań nad roślinami ozdobnymi w Polsce”. Konferencję zorganizowały dwie jednostki: Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa UR w Krakowie oraz Sekcja Roślin Ozdobnych Komitetu Nauk Ogrodniczych (KNO) PAN. Obradom patronowali honorowo: Rektor Uniwersytetu Rolniczego – prof. dr hab. Włodzimierz Sady, przewodniczący KNO PAN – prof. dr hab. Franciszek Adamicki oraz Dziekan Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa – prof. dr hab. Stanisław Mazur. Komitet Naukowy konferencji obejmował następujących PT profesorów: Franciszek Adamicki, Anna Bach, Jerzy Hetman, Lilianna Jabłońska, Danuta Kozak, Halina Laskowska, Aleksandra Łukaszewska, Stanisław Mazur, Joanna Nowak oraz Marian Saniewski.

W konferencji wzięło udział ok. 70 osób, w tym pracownicy naukowcy, doktoranci i studenci różnych jednostek naukowych: uczelni wyższych (SGGW w Warszawie, Uniwersytety Przyrodnicze: w Poznaniu, Lublinie oraz we Wrocławiu, Uniwersytet Techniczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy oraz Uniwersytet Rolniczy w Krakowie), a także pracownicy Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach oraz Ogrodu Botanicznego PAN w Powsinie.

Podstawowym celem konferencji była wymiana informacji na temat najnowszych, znaczących osiągnięć naukowych w zakresie badań podstawowych i aplikacyjnych prowadzonych na roślinach ozdobnych w Polsce. Konferencja prowadzona była w formie krótkich wystąpień ustnych, w rodzaju referatów seminaryjnych, i objęła szeroki zakres zagadnień dotyczących roślin ozdobnych, m.in.: biologii rozmnażania, wzrostu i rozwoju, fizjologii, uprawy i żywienia, hodowli i genetyki, florystyki, a także ochrony roślin. Łącznie w sesji referatowej przedstawiono 27 tematów.

Obrady toczyły się kolejno w obrębie czterech sesji. Pierwsza z nich dotyczyła zagadnień ogólnych, w której m.in. prof. dr hab. Lilianna Jabłońska wraz z dr. inż. Dawidem Olewnickim zaprezentowali kierunki rozwoju sektora kwiaciarskiego w Polsce. Ponadto prof. dr hab. Danuta Kozak omówiła kierunki badań naukowych aktualnie prowadzonych na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie. Bieżące, naukowe tematy kwiaciarskie, ale w odniesieniu do Katedry Roślin Ozdobnych w Poznaniu, przedstawiła dr hab. Agnieszka Krzywińska. Prof. dr hab. Anna Pindel z UR w Krakowie w ciekawym wystąpieniu przypomniała dawną tematykę prac badawczych, która w wysokim stopniu pokrywa się ze współczesnymi badaniami, czyli – *nilhil novi sub sole*.

W sesji obejmującej zagadnienia związane z fizjologią roślin zaprezentowano szczegółowo problematykę posprężnej fizjologii zieleni ciętej i roślin ozdobnych, którą w imieniu zespołów badawczych przedstawili: dr hab. Ewa Skutnik, dr hab. Paweł Szot oraz dr hab. Agnieszka

Krzywińska. Ocenę potrzeb wodnych dla wybranych gatunków bylin z zastosowaniem najnowszych metod badawczych relacjonowała w imieniu zespołu dr hab. Jadwiga Treder z IO w Skierniewicach, a reakcję roślin krzewiastych na warunki stresu wodnego zaprezentował dr inż. Wojciech Durlak z UP w Lublinie. Sumaryczny referat przeglądowy o roli światła w regulacji wzrostu i rozwoju roślin ozdobnych przedstawiła dr inż. Anita Woźny z UTP w Bydgoszczy. Dr inż. Joanna Monder przekazała ciekawe wyniki na temat wpływu fazy fenologicznej pędu na ukorzenianie sadzonek róż.

Sesja poświęcona kulturom *in vitro* i biotechnologii roślin ozdobnych była najliczniejsza i obejmowała 9 referatów. Niezwykle ciekawy przebieg procesu programowanej śmierci komórek w kwiatach lilaka pospolitego przedstawiła w imieniu zespołu dr inż. Agata Jędrzejuk z SGGW w Warszawie, a mgr inż. Dariusz Kulus z UTP w Bydgoszczy referował biotechnologię chryzantem.

Kilka bardzo interesujących wystąpień dotyczyło problemów regeneracji i rozmnażania ozdobnych roślin cebulowych lub bylin w kulturach *in vitro* (m.in. dr hab. Małgorzata Podwyszyńska, dr hab. Eleonora Gabryszewska, dr inż. Małgorzata Malik, dr inż. Małgorzata Maślanka). Sposoby intensyfikacji rozmnażania krzewów ozdobnych przedstawił dr inż. Andrzej Pacholczak z SGGW w Warszawie.

Celem konferencji była również prezentacja osiągnięć realizowanych w ramach prac habilitacyjnych i doktorskich, które pojawiły się w ostatnich pięciu latach lub są aktualnie realizowane. W tym zakresie referaty przedstawili następujący uczestnicy Seminarium: dr hab. Regina Dębicz – o zieleni cmentarzy wsi Dolnego Śląska, dr hab. Zofia Włodarczyk – o roślinach biblijnych, dr inż. Anna Kapczyńska – o uprawie lachenalii, dr inż. arch. Małgorzata Sosnowska o przekształcaniach krajobrazowych i urbanistycznych osiedli Lublina, mgr inż. Izabela Sachryń – o mikorozmnażaniu świadośliwy, mgr inż. Agnieszka Kidawska – o wpływie czynników stresowych na organogenezę lilii złotogłów, mgr inż. Ewelina Kwaśniewska – o krioprezerwacji wierzchołków wzrostu róż, mgr inż. Anna Krawczyk – o materiałach odpadowych przydatnych w technologii zielonych dachów oraz mgr inż. Monika Batko – o fizjologii kiełkowania nasion przylaszczki pospolitej.

Streszczenia prac w języku polskim i angielskim wydano w postaci materiałów konferencyjnych w formie elektronicznej.

*prof. dr hab. Anna Bach,
Przewodnicząca Zespołu Organizacyjnego*

RÓŻNORODNOŚĆ ROŚLIN

Ogrodnictwo, zwłaszcza ozdobne, wykorzystuje w swojej działalności naukowej i praktycznej, ogromną liczbę gatunków roślin, pochodzących z rozmaitych siedlisk Ziemi. Warto krótko przedstawić informacje, z jakich światowych zasobów genowych może czerpać, jaka jest ich obfitość i różnorodność.

Różnorodność roślin pojmowana jest obecnie kompleksowo. Uwzględnia się zróżnicowanie: gatunków, genetycznego materiału wewnątrz gatunku, zespołów roślin, ekosystemów oraz środowisk, w których rośliny się rozwijają. Termin różnorodność biologiczna spopularyzował amerykański biolog Edward O. Wilson, odnosząc ją do ogólnej zmienności życia.

Miarą różnorodności biologicznej roślin jest liczba gatunków żyjących na Ziemi. Według dostępnych źródeł jest ona różna. Chapman (2009) liczbę opisanych gatunków roślin naczyniowych określił na 281 621, a według szacunków globalnych może ich być 368 050. Nagonasiennych opisano 1021 gatunków, okrytonasiennych 268 600, a paprotników – 12 000 gatunków. Dawid Bramwell, dyrektor Jardin Botánico Canario Viera y Clavijo w Las Palmas, na Wyspach Kanaryjskich, sugeruje liczbę około 422 000 gatunków. Ale, uważa się, że nawet ta wielka liczba może nie odzwierciedlać prawdziwego zróżnicowania gatunkowego roślin, ponieważ nie uwzględnia nieodkrytych gatunków, których liczba bywa szacowana na około 50 000.

Wszystkie rośliny powstałe w wyniku zapylenia krzyżowego, dzięki przypadkowej rekombinacji genów, stają się niepowtarzalne na poziomie genetycznym. Pojęcie różnorodności biologicznej dotyczy również genetycznych różnic osobników tych samych gatunków. Na przykład w niewielkiej roślinie, jaką jest rzodkiewnik pospolity (*Arabidopsis thaliana*) z rodziny kapustowatych (Brassicaceae), znajduje się około 25 500 genów. Zaś w ludzkim genomie jest ich około 32 000. O genetycznym zróżnicowaniu gatunków decyduje liczba genów zawarta w każdym osobniku oraz liczba form tych samych genów, czyli alleli, występujących wewnątrz gatunku. Jeżeli każdy gen ma chociaż kilka alleli, to liczba potencjalnych genetycznych kombinacji jest ogromna. Umożliwia to gatunkom dostosowanie się do zmieniających się warunków środowiska. Dzięki temu tworzywu w wyniku ewolucji powstają nowe gatunki. Gdy do liczby gatunków wymienionych wcześniej dodamy ilość odmian roślin wyhodowanych przez człowieka, to liczba taksonów osiągnie wartość ogromną. Na przykład liczbę odmian różaneczników (gatunków jest 1157) szacuje się na ponad 40 000, a według danych Międzynarodowego Rejestru Odmian Różaneczników (International Rhododendron Register) co roku przybywa 600 nowych. Nie wszystkie nowo wyhodowane odmiany są jednak zgłaszane do rejestracji, ponieważ wiąże się ona z kosztami, na które hodowców amatorów nie stać.

Jednym z najważniejszych mierników różnorodności biologicznej jest endemizm, czyli występowanie gatunków tylko na określonej przestrzeni geograficznej. Są to zwykle odizolowane, niewielkie rejony o złożonej topo-

grafii w niektórych krajach. Obszary, gdzie znajduje się wiele endemicznych gatunków, nazywane są centrami endemizmu. Obecnie wyróżnia się 17 rejonów megaróżnorodności świata. Są to najbardziej wartościowe obszary przyrodnicze. Najwięcej procentowo gatunków endemicznych występuje w wilgotnych i suchych lasach Madagaskaru, Nowej Kaledonii (wyspa położona na południowo-zachodnim Pacyfiku), na Hawajach, atlantyckim wybrzeżu Brazylii i w Republice Południowej Afryki. Wysoki stopień endemizmu charakteryzuje zwłaszcza wyspy i odległe pasma górskie, jako tereny biologicznie izolowane.

Rejony o największym bogactwie gatunków endemicznych, które stały się zagrożone nazwano „gorącymi punktami”. 17 krajów (rejonów) ma łącznie 2/3 światowych zasobów bioróżnorodności. Międzynarodowa organizacja ekologiczna (Conservation International) wyznaczyła 25 gorących punktów, które stanowią 2% powierzchni Ziemi, a znajduje się w nich 44% wszystkich gatunków roślin naczyniowych. Najbogatsze w gorące punkty są tropikalne Andy. Występuje tam 45 000 gatunków roślin w ogóle, a endemicznych jest 20 000 gatunków. Nigdzie na świecie nie ma takiej różnorodności roślin. Lista gorących punktów na świecie, opublikowana przez Światowy Fundusz na Rzecz Przyrody (WWF), nazwana jest GLOBAL 200. Obszar Polski został zaliczony do ekoregionu: Lasy Iglaste Strefy Umiarkowanej, a w nim do podregionu Europejsko-śródziemnomorskie górskie lasy mieszane.

W Polsce gatunków endemicznych jest niewiele. Do najbardziej znanych należą: mniszek pieniński (*Taraxacum pieninicum*), pszonak pieniński (*Erysimum pieninicum*), warzucha polska (*Cochlearia polonica*), warzucha tatrzańska (*C. tatrae*), wiechlina granitowa (*Poa granitica*), oset klapowany (*Carduus lobulatus*), Inica wonna (*Linaria odora*) – endemit Regionu Bałtyckiego – rośnie tylko na wydymach nadmorskich od Mierzei Wiślanej na wschodzie, po środkową część wybrzeża na zachodzie, i kilka innych.

Endemiczne gatunki roślin oraz inne obecnie już rzadko występujące w warunkach naturalnych zagrożone są bezpowrotnym wyginięciem. Wśród nich znajdują się także rośliny ogrodowe pełniące rolę ozdobnych. Na przykład w rodzinie palm zagrożonych jest 869 gatunków, co stanowi 29% wszystkich ich gatunków, w rodzinie storczykowatych – 779 gatunków (5,9%), w rodzinie liliowatych – 149 gatunków (32,4%), w rodzinie kosaćcowatych – 484 gatunki (32,4%), w rodzinie hiacyntowatych – 134 gatunki (20,5%), w rodzinie amarylkowatych – 176 gatunków (25,1%), w rodzinie ananasowatych – 480 gatunków (24%), w rodzinie kaktusowatych – 581 gatunków (38,7%), itd. Wśród roślin iglastych gatunków zagrożonych jest 550, co stanowi 55,8% wszystkich. Peter Raven z Ogrodu Botanicznego w Missouri (USA) uważa, że zagrożonych wyginięciem jest blisko 100 000 gatunków, czyli ponad 23% flory globalnej.

Globalnemu działaniu w zakresie ochrony bioróżnorodności przewodzą: Światowa Unia Ochrony Przyrody

(IUCN) oraz Konwencja o Różnorodności Biologicznej (Convention on Biological Diversity – CBD). W Polsce konwencja weszła w życie w 1995 r. Ochrona bioróżnorodności realizowana jest m.in. poprzez ochronę naturalnych krajobrazów, rekonstrukcję zniszczonych środowisk, zakładanie ogrodów naturalnych, zabezpieczanie przyszłości dzięki bankom nasion i rozmnażaniu in vitro oraz działalność ogrodników. Krytycznie zagrożone gatunki dzięki umiejętnościom ogrodników, fizjologów roślin i genetyków mogą być rozmnożone w ilościach zapewniających reintrodukcję w ich dawne siedliska. Takie przedsięwzięcia zakończyły się już sukcesem.

Korzystałem z: *Wielka Encyklopedia Roślin* (red. Janet Marinelli): 2006. Przekład: D. Dobrowolska, M. Dobrowolski, D. Hilszczańska, D. Jasińska-Wiśniewska, B. Rykowski. Świat Książki. Warszawa. Stron 503. ISBN: 83-7391-888-4, Nr 515 8. *Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i Rośliny Kwiatowe*. Praca zbiorowa pod red. R. Kaźmierczakowej i K. Zarzyckiego. Wyd. PAN. Instytut Botaniki im. W. Szafera i Instytut Ochrony Roślin. Kraków 2001. Stron 664. ISBN: 83-85444-85-8.

*prof. dr hab. Mieczysław Czekański,
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu*

Członkowie wspierający PTNO

Tyc
k w i a t y

Gospodarstwo Rolno - Ogrodnicze Stanisław Tyc
Kalisz, ul. Stawiszyńska 133
62 760 22 40 | 602 605 112
stanislawtyc@post.pl

UPRAWA RÓŻ OD POKOLEŃ

MAXI-PLON Sp. z o.o.
Sopot, Al. Niepodległości 606/610
Telkom.: 606 400 807, 602 355 886
Tel.: 58 763 53 81

PODŁOŻA Z NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI LITEWSKICH TORFÓW

Email: marketing@maxiplon.pl www.maxiplon.pl

Hortulus Dobrzyca
zachodniopomorskie

Unikalna kolekcja roślin.
Ogrody pokazowe udostępnione do zwiedzania.
Szeroki asortyment produkowanych roślin (byliny i zimozielone).

76-038 Dobrzyca 76
tel.: 94 318 13 18
fax: 94 347 51 02

e-mail: biuro@hortulus.com.pl
www.hortulus.com.pl
www.ogrody-labirynt.com.pl

Yara Poland Sp z o.o
ul. Malczewskiego 26
71-612 Szczecin
tel.: 91 433 00 35
fax: 91 433 04 34
www.yara.pl

Produkuj ze smakiem !

Gospodarstwo Ogrodnicze
Maciej Mularski
Zakład „Różanki”
ul. Gorzowska 2
Różanki
66-415 Kłodawa

„...Nie konkurujemy ceną, lecz jakością...”

tel.: 95 720 85 85
fax: 95 720 85 95
e-mail: rozanki@mularski.pl
www.mularski.pl

Gospodarstwo Ogrodnicze
Maria Mularska
Zakład Bory Malinowskie
ul. Jasna 12
Sarnów
42-512 Psary

Familijne pomidory - nie cena a jakość

tel.: 32 267 21 71
fax: 32 267 22 73
e-mail: bory@mularski.pl
www.mularski.pl

Specjalistyczne Gospodarstwo
Produkcyjne PLEURO
Marcinów 15
62-704 Kawęczyn
tel.: 63 28 85 087
kom.: 606 88 37 81

**Kostki słomy przerośnięte
grzybnia bocznika**

e-mail: pleuro@pleuro.pl
www.pleuro.pl

„SPÓJNIA” Hodowla i Nasiennictwo
Ogrodnicze Sp. z o.o.
Nochowo, ul. Lipowa 22
63-100 Śrem

Nasiona doskonałe

tel/fax: 61 28 35 655
e-mail: spojnia.@cop.pl
www.nasiona-warzyw.pl

Członkowie wspierający PTNO

VITROFLORA Grupa Producentów Sp. z o.o.
Trzęsacz 25
86-022 Dobrcz

Sadzonki - nasiona - siewki

tel.: 52 326 20 00
fax: 52 326 20 50
e-mail: info@vitroflora.com.pl
www.vitroflora.com

SZKÓŁKA DRZEW KRZEWÓW OZDOBNYCH I RÓŻ
61-316 Poznań
ul. Ropczycka 5
tel. 61 663 92 28
fax 61 663 92 29
e-mail: zbyszek@wybicki.pl
www.wybicki.pl

ZAZIELEŃMY WSPÓLNIE ŚWIAT

Brinkman Polska Sp. z o.o.
ul. Katowicka 38
34-100 Tychy
tel.: 33 326 20 60

**Wiodący
w ogrodnictwie**

e-mail: tychy@brinkman.pl
www.brinkman.pl

**Przedsiębiorstwo Inżynierii Ogrodniczej
Drewsmol oraz Szkółka Dużych Drzew**

ul. Hołdunowska 77
43-143 Łędziny

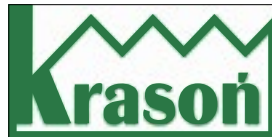
ul. Piekarska 44
96-320 Mszczonów,
Badów Górny

My naprawdę sadzimy duże drzewa

Tel. 601 471 034
Tel. 601-533-347 Email:

biuro@drewsmol.pl
www.drewsmol.pl

Grupa Producentów Rozsad
Krasoń Sp. z o.o.
Grzegorz Krasoń
Piaski 32a
97-371 Wola
Krzysztoporska

Polska rozsada gwarancją Twojego sukcesu

tel.: 44 732 59 95
tel.: 44 733 63 23
fax: 44 732 55 55
biuro@krason.com.pl
www.krason.com.pl www.rozsadywarzyw.eu

Kwalifikowana Szkoła Drzew, Krzewów
Owocowych oraz Krzewów Róż
BARANOWSCY
ul. Mickiewicza 28a
62-025 Kostrzyn

**Sprawdzona i niezawodna jakość
roślin owocowych i róż**

tel./fax: 61 817 84 76
www.baranowscy.com.pl
biuro@baranowscy.com.pl

**Gospodarstwo Specjalistyczne
Uprawa warzyw gruntowych**

Sylwia i Zdzisław Wawrzyńczyk

ul. Wojska Polskiego 23
67-124 Nowe Miasteczko

**Najsmaczniejsza
rzodkieweczka
z Nowego Miasteczka**

Tel. 68 388299, Kom. 603844688, 668822531
Email: polska_rzodkiewka@poczta.onet.pl www.polskarzodkiewka.eu

Szkoła Drzew i Krzewów Ozdobnych
GURSHTYN
Prętki 5
14-500 Braniewo
tel./fax: 55 243 47 78

www.gurshtyn.com.pl
e-mail: info@gurshtyn.com.pl

Szeroki wybór roślin iglastych i liściastych

Członkowie wspierający PTNO

Grupa Producentów Warzyw Zdunek Sp. z o.o.
Ludwina 9
63-300 Pleszew

Pomidor na rynek europejski

tel./fax.: 62 742 78 96
tel. kom. 502 127 538
e-mail: gro_ludwina@op.pl
gro_zdunek@op.pl

Staszek Zymon
Tłokinia Wielka 34
62-860 Opatówek

„Ogród to radość przez całe życie...”

tel.: 62 761 44 44
fax: 62 761 44 15
e-mail: stzymon@zymon.pl
www.zymon.pl

PHU „ADVISER”
ul. Szczepankowo 97 A
61-306 Poznań
tel./fax: 61 879 87 00 e-mail: biuro@phu-adviser.pl
tel./fax: 61 870 54 74 www.phu-adviser.pl

Nawadnianie - fertygacja - klimat

W. Legutko

Przedsiębiorstwo
Hodowlano-Nasienne
63-930 Jutrosin
Nad Stawem 1F

Po radość, po zdrowie, z naszymi nasionami!

tel.: 65 548 28 12
fax: 65 548 26 30
e-mail: legutko@legutko.com.pl
<http://legutko.com.pl>

Biologiczna ochrona roślin
Naturalne zapylanie przy pomocy trzmieli

Biopartner Sp. z o.o.
ul. Kminkowa 31
62-064 Pleszew

Tel. Fax: 61-6998377
Tel. 61-8998378
Kom. 606 975 877
email: biuro@partner.com.pl
www.biopartner.com.pl

**Wyposażenie nowoczesnego
ogrodnictwa**

*podstawą
wysokich
plonów*

F.H.U. FARMER CO e-mail: farmer@tunele-foliowe.pl
32-700 Bochnia, ul. Wiśnicka 38
tel.: 14 611 71 74, 660 744 224 www.fhufarmer.pl

AGRO-SUR

Wojciech Surowiec
ul. Kościuszki 231
42-582 Rogoźnik

www.agrosur.com.pl
e-mail: agrosur@agrosur.com.pl
tel. 32 287 62 43, 381 96 80

**NOWOCZESNA TECHNIKA W OGRODNICTWIE
SUKCESEM W PRODUKCJI**

Puszczykowo Zaborze
ul. Zaborska 10, 62-021 Pąckowo
tel./fax (061) 815 57 29
tel. 602 530 566

**Szeroki asortyment drzewek i krzewów
owocowych, róż oraz podkładek**

Redakcja:

Prof. dr hab. Mieczysław Czekalski
Prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski
dr inż. Joanna Bykowska (redaktor naczelna)

Adres Redakcji:

Katedra Dendrologii, Sadownictwa
i Szkółkarstwa
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
60-198 Poznań, ul. Zgorzelecka 4
tel. 61 846 63 33 lub 505 694 220